

ELŐFIZETÉS ÁR
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 frt.
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentelen levelek
 csak ismert kezektől fo-
 gadtatnak el.
 Kéziratok nem adtnak
 vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden gar-
 mondor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.
ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes sor után
 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 50 kr.
 Kiemelt díjban a kör-
 zettel ellátott hirdeté-
 nyekért térték szerint
 minden centiméter
 után 5 kr. számítatik.
 Állandó hirdetéseknek
 kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetést a „Zemplén”
 nyomdába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

198. sz. Zemplén vármegye főispánjától.
 Valamennyi fősolgabirónak és községi előljáró-
 ságnak.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter
 1887. évi 9801. számú intézkedése tudomás végett
 közöltetik.

S.-a.-Ujhely, 1888. március 14.

Molnár,
 főispán.

Másolat.

M. kir. belügyminiszter. 9801. szám. Méltó-
 ságos ur! A csász. és királyi katonai térképészeti
 intézetben elkészült az osztrák-magyar monarchia
 térképe. Ezen méretekben és beosztásban nagy
 pontossággal készült térkép összeállításánál kiváló
 figyelem fordított arra, hogy az a polgári ha-
 tóságok és iskolák által használható legyen és az
 értekezési kiváncságnak teljesen megfeleljen. A
 térkép hat lapból áll és színezve van kiállítva. A
 kiállításnál és beosztásnál ama elvek követték,
 melyek a fali-térképekre nézve általános gyakor-
 latban vannak. A politikai beosztás teljes pon-
 tossággal és a legújabb adatok alapján van a
 térképen körvonalozva, azon kívül teljesen hiteles
 a közlekedési hálózat, mely a legrészletesebb ada-
 tokban és pontosabb méretekben állítja elő az
 összes vasúti és hajózási hálózatot, valamint az
 állami utak és egyéb közlekedési utak hálózatát.
 A térkép a polgári hatóságok és iskoláknak fél-
 árban 4 ft 50 kr-ért bocsáttatik rendelkezésére.
 Vászonna felragasztva és farudakkal keretbe kü-
 lön 4 ft, csak vászonra felragasztva keret nélkül
 külön 2 ft 50 kr. fizetendő a beszerzési áron felül.
 A megrendelés Bécsbe a cs. és kir. katonai tér-
 képészeti intézet igazgatóságánál (Direktion des
 k. und k. militär-geographischen Institutes) esz-
 közlendő. A midőn a fentebbieket méltóságoddal
 közlöm, a térkép előttem fekszik, s ismerve egy-
 felől azon állami intézetet, mely a kérdéses tér-
 képet kiadja, és ismerve azon megbízható és lel-
 kiismeretes munkát, melyet ezen intézet feladat-
 teljesítésében kifejt, de más felől tudva azt is,
 hogy hatóságaink egy része hiányos térképeket
 használ, másik része pedig helyes politikai beosz-
 tású térképekkel éppen nem rendelkezik: nem
 ajánlhatom eléggé ezen alkalmat, a midőn minden
 hatóságnak alkalom nyújtatik arra, hogy a legju-
 tányosabb árért egy hézagot pótló művet szerez-
 hessen be és hivatalos működésénél teljesen meg-
 bízható térképet használhasson. Fogadja Méltósá-
 god tisztelem nyívánítását. Budapest, 1888.
 évi febr. hó 27. Br. Orczy Béla.

Zemplén vármegye bizottságának S.-a.-Ujhelyben
 1888. február 27. és következő napjain tartott
 rendes évnegyedes közgyűléséből.
 84/2976. szám.

Olvastatott a vármegye számvevőségének az
 1885 évi számadások s az 1887/88. évi költség-
 elöljárózatok bemutatásával késedelmes községek
 és körjegyzőségekre vonatkozó 362. sz. jelentése.

A bemutatott s a késedelmes községek és
 körjegyzőségeket feltüntető jelentés másolatban a
 vármegye 10 fősolgabirójának azon felhívással
 határozatát kiadni, hogy az ezen késedelmező
 községi előljárók és körjegyzők ellen, a vármegye
 bizottságának mult évi július hó 22-én tartott
 közgyűlésében 239/9945. sz. a. hozott határozattal
 elrendelt fegyelmi eljárás mikénti foganatosításáról
 a vmegye alispánjának jelentést téve, a még el-
 nem készített számadásokat és költségelöljáróza-
 tokat a mult évi október 1-én tartott közgyűlés-
 ben 436/13305. sz. a. hozott vármegye bizottsági
 határozat értelmében elkészítettén, a vármegye
 alispánjához már most jelen határozat vételétől
 számitandó 15 nap alatt mutassák be.

Kmfent. Jegyzette II-od aljegyző.

Kiadta:
 Viczmány Ödön,
 főjegyző.

Másolat,

Zemplén vármegye számvevőségétől. 362. sz.
 Tekintetes Alispán ur! Az 1885. és 1886. évi zár-
 számadások valamint az 1887. és 1888. évi költ-
 ségvetések betérjesztésével késedelmező körjegy-
 zőségek illetve nagy községeknek névszerinti ki-
 mutatását van szerencsém további intézkedés végett
 tisztelettel bemutatni:

Az 1885. évi számadásokkal: I. Szerencsi
 járásból. Bekecsi körjegyzőségből: H. Kak, Bekecs,
 L. Bénye község. Ondi körjegyzőségből: Rátka
 község. II. A s.-a.-ujhelyi járásból: Ladmaczi kör-
 jegyzőség. III. Gálszécsi járásból: gálszécsi és
 szécs kereszturi körjegyzőségek, T. Terebes község,
 szécs polyánkai körjegyzőség. IV. N.-mihályi já-
 rásból: Nátafalvai körjegyzőség. V. Varannai járás-
 ból: Majorocza község. VI. Homonnai járásból:
 Izb.-Radványi és viravai körjegyzőségek.

Az 1886. évi számadásokkal. I. Szerencsi
 járásból: Girincsi körjegyzőségből K. Dobsza község.
 Bekecsi körjegyzőségből: H. Kak, Bekecs és L.
 Bénye községek. II. A s.-a.-ujhelyi járásból: Lad-
 maczi, csörgői, czekei, vellejei és petrahai kör-
 jegyzőségek S. Patak város, S.-a.-Ujhely város. III.
 Bodrogközi járásból: Perbenyiki és szentesi körjegy-
 zőségek. IV. Gálszécsi járásból: Gálszécsi, vécei,
 sz. kereszturi, t.-terebezi, sz.-polyánkai és m.-izségi
 körjegyzőségek. V. N.-mihályi járásból: Nátafalvi
 körjegyzőség. VI. Varannai járásból: A tavarnai
 körjegyzőséghez tartozó Majorocza, Tavarna és
 Matyasócz községek. VII. Homonnai járásból:
 Topolovkai, göröginyei, izb.-radványi és viravai
 körjegyzőségek. VIII. Szinnai járásból: Szinnai,
 sztarinai, koloniczai és papinai körjegyzőségek.

Az 1887. évi költségelöljárózatokkal. I. S.-a.-
 ujhelyi járásból: R. Bányácska és Csörgői közsé-
 gek, petrahai körjegyzőség. II. Bodrogközi járásból:
 Pebenyiki körjegyzőség. III. Gálszécsi járásból: Gál-
 szécsi és sz.-polyánkai körjegyzőség. IV. N.-mihályi
 járásból: N. Mihály község. V. Homonnai járásból:
 Izb.-radványi körjegyzőség.

Az 1888. évi költségelöljárózatokkal. I. Sze-
 rencsi járásból: Bekecs és L. Bénye községek.
 II. Tokaji járásból: Tarcal nagy község. III. S.-a.-
 ujhelyi járásból: Mikóházi, csörgői, ladmaczi, le-
 genyei és vellejei körjegyzőségek, S. Patak és
 S. a. Ujhely községek, petrahai körjegyzőség. IV.
 Bodrogközi járásból: N. géresi, leleszi, perbenyiki,
 szentesi, a.-bereczki és radi körjegyzőségek. V.
 Gálszécsi járásból: Gálszécsi, sz.-kereszturi, t.-te-
 rebezi, n.-polyánkai körjegyzőségek. VI. N.-mihályi
 járásból: Butkai, pazdicsi és nátafalvi körjegy-
 zőség. VII. Varannai járásból: Tavarnai körjegy-
 zőség. VIII. Sztropkai járásból: Orosz-petróczi és
 havaji körjegyzőségek. IX. Homonnai járásból:
 Topolovkai, göröginyei és izb.-radványi körjegy-
 zőségek. X. Szinnai járásból: Szinnai, sztarinai,
 ulicsi, koloniczai és papinai körjegyzőségek. S.-a.-
 Ujhely, 1888. február 25. Semsey Sándor s. k.
 alszámvevő.

T. Zemplénvármegye bizottságának S.-a.-Ujhelyben
 1888. febr. 29-én tartott közgyűléséből.

154/2879. sz.

Olvastatott a községi- és körjegyzői nyugdíj-
 alap felett örködő választmány elnökének a nyug-
 díjalap 1887. évi állására vonatkozó jelentése. s ez-
 zel kapcsolatban a jegyzői nyugdíj tartozással
 hátrálékban levő községek és körjegyzőségek, ugy-
 nemkülönb a községi és körjegyzői hátrálékát jár-
 sönként feltüntető hátráléki kimutatása.

A nyugdíj-alap felett örködő választmány
 elnökének, a nyugdíj részletek nyilvántartása, be-
 szedése és kezelése, valamint ezeknek ellenőrzése
 körül követett s az alap bizottsága tekintetében
 teljes megnyugvást nyújtó eljárásokra vonatkozó
 jelentése öröndetes tudomásul vétetik; ezen je-
 lentés szerint a nyugdíj-alap 1887. évi állása a
 következő eredményt tünteti fel:

a) befizetett az alap javára 1887-ben 4591
 ft 27 kr.; b) tőkésített kamat 976 ft 85 kr.; ösz-
 szesen 5568 ft 12 kr.; c) ehhez hozzá adva
 a mult 1886. évi zárlat, illetve pénztári maradványt
 20420 frtot; az elmúlt év végéig az egész bevé-
 teli összeg tesz 25988 frt 12 kr., ebből levonva
 az azon év terhére eső kiadást összesen: 1046 ft

62 krt, pénztári maradvány 1887. évi december
 31-én 24941 frt 50 kr.; mely összeg a s.-a.-ujhelyi
 takarékpénztárban van gyümölcsözés végett elhe-
 lyezve.

Az alap irányában fenálló hátrálékok ösze-
 ge a törzkönyv zárlata szerint 16,655 ft 47 krt
 tesz, mely hátrálékok az egyes járások között
 következő arányban vannak megoszolva:

a sztropkai járásban tőkében és kamatban
 559 ft 13 kr.; n.-mihályi jban 233 ft 18 kr.;
 s.-a.-ujhelyi jban 917 ft 12 kr.; varannai jban 980
 ft 68 kr.; szinnai jban 1147 ft 55 kr.; homonnai
 jban 1186 ft 1 kr.; gálszécsi jban 1878 ft 24 kr.;
 tokaji jban 2269 ft 47 kr.; szerencsi jban 3287
 ft 44 kr.; bodrogközi jban 4196 ft 65 kr.; ösz-
 szesen: 16,655 ft 47 kr. Ehhez hozzáadva a
 24941 ft 50 kr. készpénzmaradványt, a nyugdíj-
 alap vagyona tesz: 41,596 ft 97 kr.

Mint hogy pedig ezen kimutatásból a várme-
 gye bizottsága azon sajnós körülményről győző-
 dött meg, hogy egyes járásokban az aránytalanul
 felszaporodott hátrálékok miatt, egyes községi- és
 körjegyzők a nyugdíjazás beálltával tartozásukat
 ki nem egyenlíthetvén, nyugdíjaztatásukat lehe-
 tetlenné teszik, vagy tartozásuknak első helyen
 a nyugdíjból való levonása miatt, a megélhetésre
 elegendő nyugdíjban nem részesülhetnek, e
 célból a hátrálékok behajtására, a járási fősolga-
 birákat, a vármegye bizottsága, a jegyzői kar sa-
 ját érdekében is, a legszigorubb eljárásra utasítja.

Mi végből a hátráléki kimutatások a járási
 fősolgabiróknak azon határozott utasítással adat-
 nak ki, hogy az azokban feltüntetett összegeket,
 és pedig a nagyobb összeggel hátrálékban lévő
 községeknek és jegyzőknek, a befizetésre méltá-
 nyos feltételeket engedélyezve, a behajtás keret-
 sül viteléhez megkivántató minden módozat fel-
 használásával, fele részben még ez év augusztus
 1-ő napjáig, másik fele részben pedig ez év de-
 cember 31-ik napjáig behajtani szigorú kötelessé-
 güknek ösmerjék.

Amennyiben pedig egyes községi vagy kör-
 jegyzőktől akár elhalálozás, akár pedig a hivatal-
 ról s így a nyugdíjról való lemondás folytán is a
 hátrálékok be nem hajthatók — utasítottak a
 járási fősolgabirók, hogy ezen egyének neveit s
 a nyugdíj-hátrálék összegét az alispánnak, mint a
 nyugdíj alap felett örködő választmány elnökének,
 jelentsék be, felhivatván az alispán, hogy azon
 egyének nevét, valamint a hátrálékos összegeket
 a nyilvántartásból töröltesse.

Ugyancsak utasítottak a járási fősolga-
 birák, hogy az egyes jegyzők ellen folyamatban
 levő fegyelmi eljárás gyors lebonyolításával, a
 helyettesek által ideiglenesen betöltött állomások
 végleges betöltése iránt, az 1886. évi XXII. t. c.
 84. §-a értelmében, sürgősen intézkedjenek

Végül utasítottak az alispán, hogy a választ-
 mány jegyzőjének 120 ft tisztelet-díját tegye
 folyóvá.

Mely határozatról, alkalmazkodás végett, az
 összes községi- és körjegyzők, valamint a közsé-
 gek előljárói a »Zemplén« hivatalos lap utján
 értesítettnek.

Kelt mint fent.

Jegyzette:
 Somossy Sándor,
 tb. aljegyző,

Kiadta:
 Viczmány Ödön,
 főjegyző.

T. Zemplénvármegye bizottságának S.-a.-Ujhely-
 ben, 1888. évi február 27-én tartott közgyűlé-
 séből.

128/1937. sz.

Olvastatott a nmtóságu földmivelés, ipar és
 kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 1888. évi
 febr. 2-án 63621/VI. sz. a. kelt leirata, melylyel
 a tejbérlők alkalmazása tárgyában kiadott »Fel-
 hívás«-t, a községekben leendő közzététel végett
 megküldi.

Ezen »Felhívás« a »Zemplén« című hirlap-
 ban közöltetni s a községekkel való közlés végett
 valamennyi járás fősolgabirójának azzal a felhi-
 vással határozatott kiadni, hogy a gazda kö-
 zönséget ezen intézkedés célszerűségéről felvilá-
 gosítani, azt melegen ajánlva az eszmének meg-

nyerni a közgazdaság érdekeinek előmozdítása szempontjából el ne mulasszák.

Kelt mint fent.

Jegyzette: *Barthos József*, tb. aljegyző.
Kiadta: *Viczmány Ödön*, főjegyző.

(Másolat).

Felhívás a tejbérlők alkalmazása ügyében. Oly egyes gazdák, vagy községek, kik vásároktól és nagyobb helyiségektől távol lévén, nincsenek azon helyzetben, hogy tejuket közvetlen eladás által értékesíthessék, figyelmeztetnek az iránt, hogy alkalom nyílik tejuket sajt- és vajkészítés által értékesíthetni. Ez utóbbi időben külföldi tejbérlők jelentkeztek az orsz. tejjgazdasági felügyelőnél, kik oly helyeken ohajtanak letelepedni, hol alkalmuk van elegendő (naponta legalább 500 liternyi) tejmenyiséget rendes árban megszerezni. A nekik naponta beszállítandó tejért rendes időközökben (havonként vagy félhavonként) egy közösen megállapítandó literenkinti árt (mely a viszonyok szerint $3\frac{1}{2}$ —5 krig változik) fizetni készeknek nyilatkoznak. Oly községek, melyek ily tejbérlőkkel összeköttetésbe lépni kívánnak, forduljanak ez iránt az orsz. tejjgazdasági felügyelőhöz, Budapest (földmívelési minisztériumban). Együttal küldjék be oda a következő kérdésekre adandó feleletet is; 1) Hány liter napi tej beszállítási számára számíthat a bérlő télen át? 2) Hány liter napi tej beszállítási számára számíthat a bérlő nyáron át? 3) Hány termelőtől fogva ezen tejmenyiség beszállítatni? 4) A beszállítandó tejnek hányad része fogva télen tejből? hányad része bivaly- vagy juhtejből állani? 5) A fehér vagy színes marhához tartoznak-e a községben tulnyomó számban tartott tehének? 6) Van-e a községben egy alkalmas épület (3—4 szobából álló s tágas száraz pincével ellátva) mely átalakítható lenne sajt- és vajkészítő teleppé? 7) Hány órányi távolságra van a legközelebbi vasuti állomás és mily karban van az oda vezető út? 8) Vannak-e szomszéd községek is, melyek esetleg a közös tejszállításhoz hozzá járulnának és mily hozzávetőleges mennyiséggel? 9) Azon gazdák névsora, kik ezen tejbérlési ügy iránt leginkább érdeklődnek.

3794/88. sz.

Zemplénvármegye alispánjától.

Közhírre tétel végett kiadatik.

S.-a.-Ujhely, 1888. márc. 15.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztérium. 2792/IX. b. szám. Valamennyi törvényhatóságnak. A Kecskeméti th. felr. város közönsége által az 1887. évi december hó 19-én tartott ottani közgyűlésen 13604. sz. a. alkotott szabályrendeletet, melyben a házaló-kereskedés gyakorlása a nevezett város területén a fennálló házalási szabályok 17. §-ában és az e §-t kiegészítő későbbi összes rendeletekben bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok épségben tartása mellett, megtiltatott, mai napon helyben hagytam. Erről a törvényhatóságot, tudomásul és szabályszerű közhírre tétel céljából ezennel értesitem. Budapest, 1888. évi március hó 1. A miniszter helyett: *Matlekovics*.

6251/88. sz. *Zemplénvármegye kir. adófelügyelőjétől.*

Körrendelet.

Valamennyi községi és körjegyzőnek Zemplén vármegye területén.

Tapasztaltatott, hogy némely községi és körjegyző a kezelése alatti község lezárt adókönyvében, midőn annak végeredménye az adóhivatali számfőkönyv végeredményével össze nem vág, a helyett, hogy a mutatkozó különbözet keletkezésének okát kipuhatolná s annak mi módon való elenyésztése iránt az illető kir. adóhivatal utján utasításomat kikérni, az egyes adózók tartozásait a valóságnak meg nem felelő összegekre kiigazítja, hogy ez által a kir. adóhivatalt tévedésbe ejtve, a községi adókönyv végeredményének az adóhivatali számfőkönyv végeredményével való összehangban létét feltüntesse.

Szigoruan utasítom ennél fogva a községi és körjegyző urakat, hogy a kezelése alatti községek megelőző évi adókönyveit a legpontosabban s a valóságnak megfelelően zárják le s felülvizsgálás és a számfőkönyvvel való összeegyeztetés végett, melyre nézve a határidő *március hó 20-ig* van egyszer s mindenkorra megállapítva, az illető m. kir. adóhivatalnak mutassák be, s a mennyiben a lezárt adókönyv végösszege az adóhivatali számfőkönyv végösszegevel meg nem egyeznek, a mutatkozó különbözet keletkezésének okát puhatolják ki és a kir. adóhivatal közbejöttével enyésztessek el, ha pedig a különbözet oly természetű lenne, a melynek kiegyenlítésére nézve utólagos elő- vagy leirási rendelet kiadása szükségesnek, eziránt az illető m. kir. adóhivatal utján az ügy miben állását körülményesen felvilágosító jelentést tegyenek hozzám.

Végül figyelmeztetem a községi és körjegyző urakat, hogy a kir. adóhivatalok általam egyi

deleg utasítva lettek, hogy a lezárt községi adókönyveket ne csak végeredményekre nézve egyeztessek össze a számfőkönyvvel és hitelesítsék, hanem azok tartalmát is vegyék a legszigorubb vizsgálat alá s a mennyiben azokban az összhang létesítése céljából fennebb említett meg nem engedhető kiigazítások konstatáltak, erről hozzám jelentést tegyenek, hogy ily visszaélések miatt az illető jegyző állásától való felfüggesztése, s egyúttal mint közokmány hamisító ellen a büntető eljárás megindítása-iránt a szükséges intézkedést megtegyem.

S.-a.-Ujhely, 1888. március hó 15.

Beeske,

kir. adófelügyelő.

Népfőkelésről a népfőkelőknek.

A népfőkelési rendszer körvonalozása, még az alkotmányos korszak idejére vezethető vissza. Az 1868. évi XLII. törvénycikk, mely ugyanazon év december hó 5-én nyert szentesítést: a népfőkelés alakítását, ámbár igen tág körvonalokban, életbe lépteti. De az ige testté csakis a mult év folyamán vált, midőn a magyar országgyűlés által egyhangulag elfogadott törvényjavaslat, illetve törvény tényleg foganatba vétetett. Hogy pedig mily égető kérdés lett a népfőkelési törvény életbe léptetése által megoldva: azt minden hazáját igazán szerető honpolgár belátja.

A népfőkelés két csoportra oszlik: az A) és B) osztályokra; az A) osztályba tartoznak mindazon katonailag kiképzett egyének, kik életük 42-ik évét még be nem töltötték és a közöshadsereg bármely fegyverneménél, vagy a honvédségnél szolgáltak.

A B) osztályba tartoznak: a 19 éves ifjak, a hadköteles korosztályokban: családi körülmények miatt felmentett, visszahelyezett, vagy törölt egyének. Ez utóbbiak csak azon esetben válnak népfőkelők, ha oly testi vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek, mely fogyatkozás őket a katonai, népfőkelői, vagy egyéb alkalmazásukra képtelenné teszi, mint például: vakság, szürke hályog, sükettség, kéznek vagy lábnak hiánya, hülyeség, hatóságilag megállapított elmezavar, törpe testalkat, vagy torzalak.

Az A) osztályba tartozó népfőkelők 34 éves korukig azon csapattesthez mennek vissza, melynél előbb szolgáltak. Eszerint a zempléniak közül azok, kik a közöshadseregben szolgáltak (de csak a s.-a.-ujhelyi, bodrogközi, tokaji és szerencsi járásból valók) Munkácsra a 65-ik hadkiegészítési ker. parancsnoksághoz, a honvédek pedig Miskolcra tartoznak bevonulni.

Kivételt ezen szabály alól csak azok képeznek, kik a közöshadseregtől „felülvizsgálat” utján lettek elbocsátva-és a huszárok.

A 35, 36 és 37 évesekből alakítatik az I-ső, a 38—42 évesekből a II-od rendű népfőkelő zászlóalj. Folyó évben az: 1853, 1852 és 1851 évben, valamint az: 1850—1856-ig született évfolyambeliek. Mig az 1866—1854-ig született hadkötelesek kiegészítési célokra fordíthatnak.

A II-od rendű zászlóalj csak kivételes körülmények parancsára állíttatik fel.

A B) osztályiak 34 éves korukig kiegészítési célokra igénybe vehetők (1869—1854-ig); de valószínűleg csakis az 1869—1865-i kontingens fog igénybe vétetni, míg a többiek egyéb alkalmazásokra tartanak fenn. A B) osztályiak, ha kiegészítési célokra fordíthatnak, előbb rövid katonai kiképzetés végett a pótzászlóalj, illetőleg pótzászlóadhoz lesznek beosztva.

A B) osztályu, katonailag ki nem képzett népfőkelőkből még polgári foglalkozáshoz, mesterségükhöz mérten „munkás osztagok” alakíttatnak. A szabók, gubások, cipészek, csizmadiák, asztalosok, bodnások: a katonai felszerelő intézetekhez; sütők, pékek, molnárok, mészárosok, hentesek: a katonai élelmezési intézetekhez; orvosok, gyógyszerészek, betegápolók a katonai kórházakhoz osztatnak be.

Ha a behívási parancs közhírre tétetik, akkor áll elő a járás főtisztviselőinek, járás

és körösvosoknak, valamint a községi előjáróknak legfontosabb teendője. Ezért volna kívánatos, ha a katonai és népfőkelői szolgálat alól minden járási tisztviselő és községi előjáró (bíró és jegyző) felmentetnék.

Midőn a járás főtisztviselője a „behívási hirdetményt” az egyes községeknek kiküldi: a község előjárója a községben levő népfőkelőket összegyűjti, a 34 éveseket, valamint ezeknél fiatalabbakat (kik nem felülvizsgálat utján lettek a hadsereg kötelékéből elbocsátva) rendeltetési helyükre Munkácsra utba indítja. A visszamaradt többi népfőkelővel egyetemben pedig a népf. járás parancsnoksághoz vonul be, hol mint a bemutatató szemle bizottság tagja: a bemutatásnál közreműködik. Magától értetődik, hogy a községeknél meglévő A) és B) osztályu népf. lajstromokat is magával hozza.

A községben tartózkodó, de más népfőkelési járás parancsnoksághoz tartozó népfőkelőket, kiknek már béke idején a községnél meglévő „pót lajstromok”-ba bevezetve kell lenniök, szintén a községebéli népfőkelőkkel állítja elő.

Huszárok, a felállítandó huszár századokba osztatnak be; a főlöleg a népfőkelő gyalogsághoz jó.

Tisztek, minden állampolgár, ki az ajánlati lapját megkapta és *feltétlenül* lett beosztva: azon napon indulnak utra, amely nap az ajánlati lapon kitüntetve van. *Feltétlenül* beosztattak azonban mindaddig tartózkodási helyükön maradnak, míg az „idéző jegy” részükre meg nem érkezik.

Tisztek ép oly elbánás alá esnek, szolgálati beosztásukat illetőleg, mint a legénység. Elv, hogy a 34 évesek és ennél fiatalabbak, oda vonulnak be, hol azelőtt szolgáltak, illetőleg oda, mely állomás az ajánlati lapon megnevezve van.

Népfőkelő tisztekül beosztott egyének kötelesek személyükre és tartózkodási helyükre vonatkozó minden változást azon népf. járás parancsnokságnak bejelenteni, mely részükre az ajánlati lapot kiállította, hol nyilvántartva vannak.

Népfőkelő tisztek kérelmüket, bármire is vonatkozzék az: mindig a nyilvántartó népf. járás parancsnoksághoz tartoznak beterjesztetni, ki aztán saját hatáskörében vagy elintézi, vagy azon parancsnokság- (hatóság) hoz juttatja, mely hatóság az elintézésre hivatva van.

A népfőkelő tiszt neje, ha férje az ellenség előtt munka- vagy keresésképtelenné vált, vagy elesett: oly igénynyel bír, mint a honvédtiszt özvegyére előírva van.

Minden népfőkelő tisztül kijelölt egyén köteles már békében magát azon ruházati és felszerelési cikkekkel ellátni, mely az ajánlati lap 10-ik pontjában felsorolva van.

Végül pedig tartsa szent kötelességének minden népfőkelő tiszt, hogy már békében elsajátítsa mindama katonai tudnivalókat, ismereteket és szabályokat, mikre komoly percekben s nehéz időkben szüksége leend. Ambár a közmondás azt tarja, hogy: kinek az isten hivatalt adott, annak észt is adott hozzá; de ezen rosszul alkalmazható közmondás súlyosan megboszulhatja magát válságos pillanatokban, hol a csapat szemé a parancsnokra szegződik, kitől észt, tudományt, ügyes és bátor fellépést vár.

És nincs nevelésesebb és szánandóbb alak egy parancsnokénál a csapat előtt, ki kevesebbet tud alantásainál, vagy habozva cselekszik.

Szalay János

Vármegyei ügyek.

Zemplén vármegye közigazgatási bizottságának havi ülése a főispán elnöklété alatt f. hó 14-én ment végbe. A legfontosabb s közérdekű mozzanatok felől a következőkben tájékoztatjuk t. olvasóinkat. *Az alispáni jelentés* szerint ez év január és február havában az Amerikába való kivándorlás láza alább hagyott, sőt több járás területén szünetet tartott. A szerencsi járásnak tisz-

Folytatás a mellékletben.

Melléklet a „Zemplén“ 12-ik számához.

tességekben elagott szolgabírája, *Séra István*, korával járó munkaképtelenség miatt a közszolgálat fokozottabb igényeinek ma már megfelelni nem tudván, nyugdíjaztatása iránt a kellő lépések megtételtek. A S.-a. Ujhelyben felállítani engedélyezett harmadik patika jogát *Buday Ákos*, jelenleg budapesti gyógyszerésznek adományozta a m. kir. belügyminiszter. A községeket mint jogi személyeket adóleszámitolás, adóbehajtás s még más hasonló címen terhelő kincstári követelések tisztázása, illetve törlése tárgyában leérkezett p. ü. miniszteri rendelet örvendetes tudomásul vétetvén: elvi jelentőségű intézkedéseivel fogva lapunk hivatalos részében közölni rendeltetett. A loószályozási eljárás könnyítése végett, különösen pedig azért, hogy az illető bizottságok a nagyobb kiterjedésű járásoknak a járási székhelytől távolabbi eső községei által is közelebb érhető legyenek: a loószályozási állomások célszerű szaporítása végett intézkedés tétel. A *közegekesség* általában kedvezőnek mondható. A Károlyfalván és Semjénben uralkodott hólyagos himlő megszűnt; de föllépett szőrványosan Csarnahó, Csörgő, Leányvár, L. Bénye és Miglész községben. Vörhenyesetek Tályán és Ubyán jelentkeztek. A vízviszonyok egy öt éves leánya esett áldozatul Gesztelyben. *Gf. Mailáth József* a Jeremiás-féle hagyatéki ügyből folyó megbízatásában eljárva (tudvaleg ez ügyben a bodrogközi j. főszolgabírája önmaga ellen kért vizsgálatot) előterjesztette nagy részletességgel és alaposágáért méltán megjelölt szakjelentését, mely a tárgyatokkal együtt indítványtétel végett tisztai főügyésznek kiadott. Az *építészeti hivatal* havi jelentésének meghallgatása után a közmunka hátrálékok ledolgozásának végső időhatárául, tekintettel a tavaszi munka nagy hátramaradottságára. *május hó 15-ike* tüzetett ki. A deregnyó vajáni hid helyreállítására *Lónyay Gábor* deregnyei nagybirtokos előzékeny s nagy-lelkű ajánlatot tevén, ez ügyben a főispánhoz intézett magánlevele megfelelő további eljárás végett az épít. kivatal főnökének átadott. Főispán a mult hónapokban előfordult s napokig tartó közforgalmi nehézségekből eredett vasuti és postaközlekedési zavarokról megemlékezve, a nagy közönség érdekében több üdvös indítványt tett; egyebek között azt is, hogy a vasuti csatlakozások célszerűbb berendezése végett a közl. miniszteriumhoz felterjesztés intéztessék. *Ehrenheim Ferenc* a szegény nép nevében, ki a csatlakozások tervtelensége miatt egész éjjeleken át vesztgelni s költekezni kénytelen, bizva a felterjesztések sikerében, indítványozónak hathatós közbenjárásáért előre is köszönetet mondott. *Szervicsky Ödön* indítványozta, hogy az országos közmunka ledolgozásának ellenőrzésére kiküldött biz. tagoknak működési körébe foglaltassék be a közmunka-összeírás ellenőrzése is, mi helyesléssel fogadtatván, a módozatok előterjesztésére a hivatal főnöke utasítottat. *Ehrenheim F.* indítványozta, hogy a közmunkaösszeírás és annak felosztása a „Zemplén“ hivatalos hasábjain nyilvánosságra hozassék. Ez is helyeslőleg fogadtatott. Végül több rendbeli ügyek előadása után *Hönsch Dezső* kir. mérnök előterjesztette a mult év második felében Amerikából vármegyénkbe küldözgetett pénzügyi kimutatásokat, mely szerint azok 603,890 ft 52 krra rugnak; ehhez hozzáadva a mult év I. s. felében ideérkezett, kerekszámban véve 590,000 ftot: vármegyénk köztalányának mult évi gyarapodása volt amerikai forrásokból kerekszámban 1,200,000 ft (mely első tekintetre *óriási* gyarapodást mutató vagyonosodási mozzanatnak nemzetgazdasági értéke, csak kerekszámban 12,000-re téve a vármegyénkbeli kivándorolt lakosság számát, egyénenként évente silány 100 fra devalválódik. — Szerk.) Az *árvaszeiki elbádok* február hóban elintézték 1996 ügydarabot, a mult évről elintézetlenül maradt 10 db. A kir. ügyész havi jelentése szerint a rablétszám volt januárban 274. Mult hóban halálozási eset elő nem fordult, élelmezés ellen panasz nem tétel. A kir. tanfelügyelő jelentése szerint S.-a. Ujhelyben zugiskola nincsen. A megyaszói zugiskolát fentartó hitközségre kiróvott 100 fnyi bírság másodfokban is megállapítottat. *Ehrenheim F.* interpellálta kir. tanfelügyelőt a lapunk f. évi 9-ik számában leálcázott *Rip Dávid*-féle csertészi zsidó zug-tanítóképző intézet ügyében. Kir. tanfelügyelő igéri, hogy e tárgyban már intézkedvén a jövő közig. biz. gyűlésre megnyugtató jelentést tehet. A kir. adófelügyelő jelentéséből kitetszőleg egyenes adó a mult hónapban befolyt 107,359 ft 56¹/₂ kr, hadmentességi díj 805 ft 37 kr., mindkét címen a mult év ugyanazon szakához viszonyítva a bevételi forgalom mostan kedvezőbb volt 3627 ft 88 krral. Végül *Vladár Emil*, közigazdasági előadó, aki e minőségében most jelent meg először a közigazgatási areopágulésán, kérve a közig. bizottság támogatását, fölolvasta havi jelentését, melynek azon része, hogy a vármegye középpontján lakó m. kir. állami állatorvos a közig. bizottság ügy- s munkakörébe célszerűbben bevonassék, a mostani helyzet javulását remélni engedő eszmecserét keltett. A rohamos olvadás árvizet hozhat lapályainkra s mezőgazdasági egzisztenciáink, mint-

hogy a hosszúra nyuló tavaszodás kipállással fenyegeti meg nem fagyott földben teledő őszi vetéseinket, szomorú jövőnek néz eléje. Az ülés, rövid megszakítással, esti 6 órakor az elnök elzetésével végződött.

Az alsó-hrabóc—vásárhelyi vármegyei uton négy rossz karban lévő hid ujjáépítése elrendeltetett.

A m. kir. honvédelmi miniszter értesítette a vármegyét, hogy a közmunka- és közlekedési miniszter megengedte, miként a felülvizsgálatra rendelt hadkötelesek, valamint az ideiglenesen elbocsátatni kért hadköteleseknek munka- és keresetképtelenségük megállapítása céljából felülvizsgálendő férfirokonai és ezeknek kísérei a felülvizsgálat székhelyére és visszatértenő utazásuk alkalmával a m. kir. államvasutakon a katonai díjszabás szerint szállitassanak. (Óhajtható lenne, hogy a vármegyénket szelő északkeleti és gácsországi vasutak részéről is hasonló intézkedés tételnek — Szerk.)

Számvizsgáló-kiküldöttek. (V-ik közlemény.) IV. A tokaji járásban: 1. Tokaj község részére Dienes Barnabás az a.-szabolcsi Tiszaszabályozó társulat igazgatója, tokaji lakos. 2. Tarozal k. r. Székely Károly tokaji l. 3. Bodrog-keresztur k. r. Bollner Károly tokaji l. 4. B.-Kisfalud és Szegi-Long k. r. Freiler József b.-kereszturi l. 5. E.-Bénye k. r. Nagy Barna tolcsvai l. 6. O.-Liszka k. r. Szilágyi Alajos tolcsvai l. 7. Tolcsva k. r. Rimaszombathy Pál o.-liszka l. 8. Vámos-Ujfalú k. r. Zombory Géza o.-liszka l. 9. B.-Olaszi, B.-Zsadány és B.-Sára kk. r. Ecsedy Béla tolcsvai l. 10. E.-Horváti k. r. Mihályffy László tolcsvai l. 11. Komlóka és Regőczi 3 hutta kk. r. Somsák Elek e.-horváti lakos. (Folytatjuk.)

A sorozást az ujhelyi járásban tegnap előtt fejezték be. A felhívott négy korosztályból a kivett ujoncjutalék rovására 163 alkalmast soroztak; a honvédséghez 33 egyén vált be. Adós maradt a járás 65 ujonccal, a minnek oka az, hogy a hadkötelesek nagy része Amerikába szökött.

Fővárosi levél.

— Egyről-másról —

A ki tudja, mily unalmasak a pénzügybe vágó beszédek, dacára annak hogy azok igénylik a legtöbb fáradságot, az méltányolhatni fogja *Molnár Viktor* mult heti parlamenti sikerét. Kettős munkáját a legnagyobb virtuozitással végezte el. Kivivta magának az ellenzék előmerését és az egész ház osztatlan figyelemmel kísérte előadását. Beszédében a zárszámadási bizottság jelentését ajánlotta elfogadásra ritka szakértelemmel s hozzá még oly kellemes nyelvezettel, hogy a hallgató szinte elfelejtette, hogy pénzügyi beszédet hallott. Pártjának élénk tetszését a folyosó is viszhangoztatta, a hol mindenki a beszéd hatása alatt állott. *Victoris causa* diis placuit mondá Beöthy Aldsi kedélyes humorában fejezte ki tetszését. Az ellenzék ugyan haragudott, de nolens-volens el kellett ösmernie a kormánypart tetszésének jogosultságát. Egy fiatal bali öreg elvtársának azt mondta: „Hát bizony bátya! a Molnár Viktor beszéde balul ütött ki.“ De hogy! volt a válasz nem bal-ul, hanem szabadelviuen ütött az ki.

Molnár kétségtelen a szabadelvi part egyik legkedveltebb tagja, kit a »generalis« és a hívek egyaránt szeretnek szorgalma és különösen nyájas megnyerő modora miatt. Ha a jelenlegi pártszervezet mellett a házban csak ritkán van alkalma szavát hallatni, annál derekasabban működik a párt s a bizottságban, ahol bizonyára nehéz kitűnni s a nagyok közé emelkedni. Utolsó beszéde csak megerősítette a generalis azon véleményét, hogy az ujhelyi kerület képviselője a ház egyik nélkülözhetetlen tagjává fog válni.

A másik házban a főrendeknél kiméletlenül szedi áldozatait a halál angyala. A kik akkor küzdöttek midőn a szabad szó és sajtó még bilincsekbe volt verve, egyre ritkítják az élők sorait. Szinte páratlan szomorú eset, hogy oly rövid idő alatt három férfit veszítsen el a nemzet, holott mindegyik elhunyt magában véve tátongó csorbát ejtett a hátramaradottakon. *Senyeyi, Ghyczy, Somsich* mindenik fáradozott s élt a nemzetért és a szabadságharcot követő hosszú tragédiában ők s azok közt voltak, kik a bukott hőst új életre támasztották.

Három nagyságot vesztettünk el e három 8 as évben; alig három hónap alatt ugyancsak három év jelent meg hazánkban, melyek fényes jelei irodalmunk örvendetes fejlődésének. Marczali Henrik 3-kötetes *II. József és kora*, valamint Grünwald Béla *A régi Magyarország* c. könyve és Treford miniszter beszédei hihetőleg nagyban fogják növelni a külföld becsülését, melyet tudományos irodalmunk már is kivivott magának.

A régi és új képek kiállítása a műtárlatban

természetes élénk látogatásnak örvend és a kinek alkalmá nyílik, bizonyára nem fogja elmulasztani e ritkán kinálkozó művelőzetet. Az arisztokrácia, úgy mennyiség mint minőség tekintetében nagyon szépen van képviselve és az Andrássy, Zichy stb. gyűjtemények bármely képcsarnokot első rangúvá tennének; ellenben a plutokrácia aránylag csekély érteket mutat a művészet iránt. Közülök Ráth 77, s Wahrmann 36 képből álló gyűjteményén kívül alig lépett ki valaki nagyobb szabású gyűjteménnyel. Pedig a külföldön épen a plutokraták szolgáltatják a művészet hathatós támaszait.

Az idő e tekintetben is változik és a művészek terjedése máris lehetségessé teszi, hogy művészeink nem szorulnak a külföldre, hanem hazánk dicsőségét emelik tehetségükkel és művészetükkel.

Mikrosz.

Hirek a nagyvilágból.

III. Frigyes német császár. I. Vilmos császár pormaradványai e hó 18-án helyeztetek örök nyugalomra a charlottenburgi mauzóleomban, neve, egyéniségének emlékezete pedig átadatott a halhatatlanság könyvének, a világtörténelemnek. Temetésének fényéről és impozáns voltáról is el lehet mondani, amit mondottak a boldogult császárról életben: ilyet még nem látott Európa. A koporsót követő tengernyi-tenger népseregben nemcsak a császárukat elvesztett nemzetek, hanem a csapás sulya alatt megrendült egész Európa képviselve volt. Belgium, Szászország, Württemberg és Románia királyai, az osztrák-magyar, olasz és dán trónörökösök, az orosz nagyhercegek mellett Európa minden uralkodója és nemzete külön-külön meghatalmazottak által volt képviselve. Nagy Vilmost eltemették; de amíg az emberiség multjának tiszteltre intő sziluettei a kriptából feljárnak az élő emberek közé s szellemük, tetteik és alkotásaik világtörténelmi példája ép elmét s érző szívet érint az emberöltőkben: addig a nagy császár, a világbéke legbuzgóbb apostolának az emléke sem fog bemohosodni a haladó időben. Fia és utóda, III. Frigyes, ki trónfoglalása alkalmával népéhez intézett kiáltványában a többek között így szólott: *minden törekvésem oda fog irányulni, hogy Németországot a béke örvébe tegyem és hogy a szövetséges kormányokkal egyetértve Németország jólétén munkálkodjam*... már is oly erkölcsi hódításokat tett, melyek értékesebbek és marandóbbak a kard minden diadalmainál. Frigyes császár ugy e nyilatkozatában, mint atyja hü szolgája s barátja a Hohenzollern-ház kancellárja, Bismarck iránt tanusított rendületlen bizalmának ünneplés kinyilatkoztatásában, hatalmas bizonyítékait szolgáltatva annak a föltevésnek, hogy császári és királyi atyja lebeg mintaképül szeméi előtt és a kormányzásban is annak nyomdokain fog haladni. Amit mint porosz király Poroszországnak mondott: *»Népemnek fogadom, hogy igazságos, örömben és bánatban hü királyja leszek*... Frigyes császár nemcsak népei ünneplik már ma hozsanákkal, hanem Németország közörmében osztoznak Európa békeszerető nemzetei is örömtő dobogó szívvél köszönti III. Frigyeset hü szövetségese — Magyarország is!

Boulanger elbocsátva. A francia köztársaságnak még csak a mult évben is egekig magasztalt marsálja, Boulanger hadügyminiszter, később s mostanig a clermonti hadtestnek sokat emlegetett parancsnoka, aki a revans-háború francia-hadseregének fővezérlésére volt kizemelve Németország ellen — Carnot elnök és a jelenlegi Tirard-miniszterium által, minthogy a hadügyminiszter parancsának nem engedelmeskedett, a hadseregből elbocsátatott.

Hirek az országból.

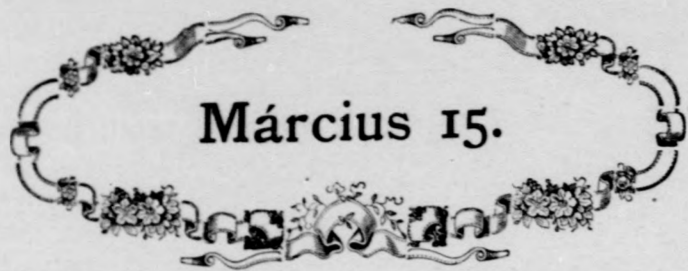
Bismarck köszönete. Vilmos német császár elhunyt alkalmából a magyar törvényhozó testületnek mindkét háza fájdalmas részvétele adott kifejezést. E részvétnyilatkozatokra *Tisza* miniszterelnökhöz a következő sürgöny-válasz érkezett a német császári ház kancellárjától: *»Különös hála-lelkeséggel fogadta Németország és Poroszország császári és királyi kormányai azokat az ünneplés nyilatkozatokat, melyeket a magyar országgyűlés mind a két háza Vilmos császár emlékének szentelt. Legyen szabad Nagyméltóságodat kérnem, hogy mindkét házbéli elnök urakhoz köszönetünk kifejezését eljuttatni méltóztassék*».

Árvizek hire. érkezik az ország minden tájékról. Még jóformán meg sem indult a tavaszi olvadás, máris zizifusi munkát végeznek az emberek a jég s viz egyesült erejével. *Arad, Pozsony, Ráckeve, Paks, Temesvár, N.-Várad, Kolossvár, Szeged, H.-M.-Vásárhely* s vidéke lakóinak életét s vagyonát fenyegeti a veszedelem. Ami féltett kis országunk, a Bodrog-köz, is nehéz megpróbáltatásoknak néz eléje.

Két fiatal tudós. *Pápay Károly* dr. és *Munkácsy Bernát* dr. indult e napokban tudományos

utra, melynek célja az elorszodástól még épen maradt 2000 főnyi vogul-népet, ott az Ural folyó tájékán fölkeresni, színről-színre látni s a vogulnyelvemlékekből kideríteni azt, amit nagy elődjök, a halhatatlan emlékü *Reguly* még csak sejtett: a magyar és vogul nép közötti ősi rokonságot.

Bylandt-Rheidt gr. közös hadügyminister, megrendült egészségére való tekintettel, farszói állása alól való felmentését ismételve kérelmezvén, lemondása elfogadtatott; utódául *Bauer* br. tábornagy van kiszemelve.

Csütörtökön mult negyven esztendeje annak a nemzeti nagy ünnepnapnak, mely hazánk történelmében korszakalkotó jelentőséggel bír. Negyven éve, hogy az ország szívének nemes lelkü, magasatos szellemü ifjusága, lángoló honszeremtől hevülve, vérontás és a forradalmak ember-mészárlása nélkül kivivta a saját szabadságot, mint első zsengéjét azoknak a hatalmas tényezőknél, melyek egy hónappal később alkotmányunkat a nyugati jogállomok sorába emelték. Nagy nap volt ez! Kezdeté egy dicsőségteljes korszaknak, melyben a hazaszeretet csodákat mivelt, melyben a magyar nemzet az egész világtól tiszteletet érdemelve fejtette ki nemzeti őserényeit. Azokból a dicső ősokból és hősokból, kik akkor véruket és életüket kockáztatták a nemzet jogai és megtamadott szabadsága érdekében, keveset láttunk már köreinkben. A szabadság, egyenlőség és testvériség dicső falankszának alakja, már-már mint hulló csillagok tűnnek el az élők soraiból, vajha a nemzetek sorsa felett örökös hatalom úgy intézné, hogy a nagy idők legdicsőbbje, a nemzet nagy száműzöttje, még friss egészségben szemlélhetné eseménydus századának alkonyát.

Jól mondja a magyar koszorú: »Csak törpe kor felelhet ős nagyságot, csak koros utód hős elődökét.« Ahol egy magyar hazafi él, ott e nap nem marad megünneplés nélkül.

A nemzet újjászületésének 40 ik évfordulóját az olvasó kör zászlóbontására városunk hazafias közönsége ez idén is méltó kegyelettel ünnepelte meg. A tágas, szellős színháztermet teljesen megtöltötte, mintegy háromszáz főnyi közönségben képviselve volt társadalmunk minden rétege; míg a páholyokban díszes, lelkes hölgyközönség foglalt helyet. A megnyitó beszédet *Matolai Etele*, alispán mondotta lelkes éljenzések között; majd *Karsa Ferenc* emelt poharat a mult idők nagyjait s különösen *Kossuth Lajos*ért. *Tóth István Kollener István* alkalmi költeményét szavalta nagy hatással. Számos szellemes s lelkes köszöntő hangzott el ezeken kívül Zemplén vezér-vármegyéért, a hazáért, a jelenvolt hölgyekért, a szeretett alispánért, az ünnepi szónokokért stb., mindannyiszor kísérve a közönség zajos éljenezéivel. A közzétett gyártelepi dalkör perfect előadásu hazafias dalai s *Mányi Lajos* jó zenéje töltötték be. Az emelkedett hangulatban lefolyt estnek csak az éjjel elmulta vetett véget.

N.-Mihályban az ottani daleyessület, a »Kos« szállónak étköz helyiségében »márc 15.« évfordulója emlékeztetére társas közvacsorát rendezett. A meghívókat *Sulyovszky István*, mint a daleyessület elnöke bocsájtotta ki, kérve a város és vidék lelkes közönségének tömeges résztevését. Tudósítónk szerint ott volt N.-Mihály vidékének színe, virága, java, s úgy a dalosok művészi előadásától, mint a hazafias tüzzel eladott szavaltoktól és lelkes pohárköszöntőktől szellemileg megittasodva csak éjjel, múltán vett búcsút a »szent jelenések színhelyéről.«

Különfélék.

(A veres-kereszt egyesület választmánya) S.-a. Ujhelyben f. hó 11-én gyűlést tartott s az évi számadások megvizsgálása után a fölmentvény megadását hozta javaslatba. Azután *Dókus Gyula*, mint az orsz. veres kereszt egyesület kiközdöttje referált amaz előintézkedésekről, amik netalán való mozgósítás esetére a városunkban felállítandó betegszálló állomás és 12-es kórház kellő berendezése érdekében megtétettek. Végül pedig indítványt tett a tagok számbeli erejének fokozása ügyében. Ez érdemben vármegyénk nagy közönségéhez a vidéki fiók-egyesületek útján felhívás fog intézteni.

(Gyász hir.) *Dókus Ernő* legényei nagybirtokos nejét szül. Ragályi Itonát és övét megrendítő családi gyász érte: szeretett édesanyjok özv. Ragályi Gyuláné elhunyt. A halál nem jött váratlanul, már hónapok óta csak a gyöngéd

ápoló kezek óvták a súlyos beteg életének vékony szálaikat, miglen azokat f. h. 13-án a Párkák elmetszették és megszűnt az élet, megszűnt a fájdalom. A nagyszámú tisztelők és barátok meleg részvéte nyujtson némi balzsamot a szerető szívek égő sebeire. A szomorú esetet következő gyászjelentés hirdeti: *Csabai Dókus Ernőné* szül. Ragályi Itona, Ragályi Gyula és Ferenc a magok, továbbá *Dókus Ernő*, özv. primóci *Szentmiklóssy Agostonné* szül. *Török Zsuzsanna*, *Török Bálint*, Ragályi Andorné szül. *Török Erzsébet*, ezek családjais a nagyszámú rokonság nevében is fájdalomtelt szívvel jelentik a legjobb anya, napa, testvére és rokon özv. kiscsoltói *Ragályi Gyuláné* szül. szendrői *Török Herminnek*, folyó hó 13-ik napján délelőtt 11 órakor, élete 56-ik évében, hosszas szenvedés után, szívzélhűdés folytán bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 14-én délutáni 3 órakor, Muzemkörut 39. szám alatti lakásán, az ev. ref. egyház. szer-tartásai szerint megádatván, Ragályon e hó 16-án helyeztettek örök nyugalomra a családi sírboltban Áldás és béke lengjen porai felett!

(Jegyzői szigorlat.) F. hó 19-én három jelölt lett képesítve a községi jegyzői szolgálatra vármegyénknek erre a célra kirendelt vizsgáló bizottsága által. A jelöltek voltak: *Schusztér Kálmán*, *Vajda János* és *Vissnyey Zoltán*.

(Neptün haragja) Márc. 12-ére viradólag Ujhely lakosságának legnagyobb része boldog éjféli álmát aludta, amikor egy szegény kertész család a Horváth-fele (előbb Ligeti) kertben kétségbeejtő helyzetbe jutott. A 11-iki olvadás egészen váratlanul hatalmas víztömeget zudított a Rongyva medrébe. A szennyes hullámok az Akasztófa-hid-nál feket vesztve rettenetes zúgással törtek át az említett kertbe, méternyi magasságban alámerítvén a kertész-lakot s környékét. Az élet-halál közt vívdó kertészcsaládot tüzoltóságunk éjjeli őrsége mentette ki a kétségbeejtő helyzetből. A másnap olvadás csak fokozta az áradat erejét; kedden déután már a gözmalom udvarának egy része szintén víz alá került s a Diana-kert is erős ostromot állott ki. Szerencsére szerdán komor nap, csütörtökön pedig erős havazás következett, miáltal a szilajon neki vadult télvíz nagyobb zenebona nélkül eltakarodott, Ha, mire számítani lehet, eny-nyi zordonság után az időjárásnak hirtelen s állandó jó kedve bodorodik — nehéz megpróbáltatásoknak nézhetünk elibe. Azért tanácsos dolgo lesz, ha városi hatóságunk ideje-korán felteszi a leg gondosabb előrelátás homálytalan pápaszemét!

(Több oldalról) érzékeny panaszhangok hallhatók a rendkívüli meteorologi viszonyok által beállott kedvezőtlen közlekedési állapotokról, sőt még, hogy a Borsi felé vezető és a terebes-gálszécsi országot vonalokon is csaknem lehetetlennek tevék a közlekedést a jégkéreggé képződött hó-fuvasok. Reméljük azonban, hogy mire e sorok napvilágot látnak, az illetékes hatóságok — érelyes olvadással karöltve — segítenek a bajon. Bizony az ilyen évadokba sokaknak eszébe juthat, hogy mikor lesznek már a kormányozható léghajók a forgalomnak átadva. Különben e tárgyban Gálszécsről követezőkről értesítenek: F. hó 14-én az ottan végbe ment országos vásárra jövöket nézni siralmas látvány volt. Közlekedésünk Gerendától Dargóig terjedő állami utvonalon, minden kritikán alól áll. Az államuton méternyi vastagságú hó lustálkodik, s méternyi térközön-kint úgy ki van völgyelve, hogy a vásáros nép terhes szekerei lépten-nyomon kidültek. Emiatt számosan, belefaradva a felborult járomüvek talpra állításába, a vásárnak színét sem látták, hanem nagy szitkolódás és átkozódás (no meg a mihasznatukaparók idétlen vigyorgása) közben visszatértek. Az utkaparók nem arra valók, hogy lapátjaikat vállra vetve naphosszant sétáljanak az utvonalon, mert azt nem kell őrizni a tolvajok ellen, hanem azért fizeti őket az állam, hogy az utnak járható állapotban való tartására kiváló gondot fordítsanak. Annak a szánnivaló, kárvallott szegény városnépnek ki fog anyagi elégtételt szolgáltatni?

r. l. (A kassai színházat) a jövő szini évadra négy pályázó közül az ujhelyi művelt közönség által is előnyösen ösmert jeles színész, *Tiszay Dezső*, aki időközben színigazgatóvá lett, nyerte el. Az ujhelyi színházért eddig a követező színigazgatók folyamodtak: *Szabadhegyi Aladár* (Kolozsváról), *Miklóssy Gyula* (Egerből), *Jakab Lajos* és *Tiszay Dezső* (Kassáról), *Bogyó Alajos* (Jolsváról). A helyhatósági engedelmet, tekintettel arra a szabályként veendő megállapodásra, hogy Ujhely a kassai színházról gyámolítja, mind valószí-en nőség szerint *Tiszay Dezső* direktor fogja elnyerni; de csak azzal a kikötéssel (s igen helyesen történik így) jöhet Ujhelybe, ha téli évadra s a kassai előkelő színházi műgényeizhez mérten szervezett társulattal fogna hozzánk ellátogatni. A »K. Sz.«-ből olvassuk, hogy az eperjesi színházat is *Tiszay* kapta meg s ápril hó második felében fogja ottan ujjonnan szervezett társulattal az előadásokat megkezdeni.

(Az egy éves) méncsikók vásárlása az állam részére *Töke-Terebesen* 1888. április hó 6-án fog megtartatni.

(A roncsoló-toroklob) Szinnán járványszerü-

leg lépett fel. Ujhelyben pedig a kanyaró terjed a gyermekek között, ami miatt a r. kath. elemi iskola első osztályában a tanítást hatóságilag tiznapra beszüntették.

(Borkiállítás Miskolczon.) A miskolczi kereskedelmi és iparkamara, a kassai kamara példájára, ez év szeptember havának első felében Miskolczon borvásárral egybekötött bor, szőlő, borászati és szőlészeti eszközökből kiállítás rendez, melyen részt vesz: a) a tiszáninneri (III.) borkerületben (ide tartoznak az egri, visontai, miskolczi, torna, abauj, gömör, tokaj-hegyalja, felső-zemplén, ung-ugocsai és beregi borvidékek) termett, bármely évi, fehér, vörös, asztali és csemegeborok és szőlő; b) konyak, bortörkölyből készült szesz italok; c) az osztrák-magyar monarchiában előállított borászati és szőlészeti eszközök és szerszámok. A bejelentések határideje: 1888. évi május hó 1-je. A térdijak így állapittattak meg: a) minden kiállított palack után 10 kr; b) szőlő, szőlészeti és borászat eszközökkel: 1) a teremben elfoglalt minden \square méter után 1 ft, 2) nyitott, de fedett helyen, egy \square méter után 25 kr. Térdij címén fizetett összegnek minimuma 1 ft. A térdij 1888. augusztus 1-ig kiegyenlített. A bejelentettnél nagyobb terület igénylők a terület-többlet után járó térdiját a felszólítás vételével azonnal kiegyenlítani tartoznak. A tárgyak beküldésére határidő: 1888. augusztus 25. A bíráló-bizottság dísz-, arany-, ezüst- és bronz-érmekről szóló oklevelekkel fogja a kiállítókat kitüntetni. A kiállított borok mintaszerinti eladása a kiállítás területén meg van engedve. A kiállító tartozik a képviselőt, kire az elárusítást bizni kívánja, a kiállítási bizottságnak bejelenteni.

(Magyarosodási mozgalmak felvidékünkön) A magyar nyelvet és népnevelést Zemplén vármegyében terjesztő egyesületnek sztropkai köre f. hó 8-án *Tutkovics József* elnöktele alatt szép látogatottságnak örvendő gyűlést tartott, melynek szervezőségünkhöz beküldött jegyzőkönyvből, *alvidékünk okulására*, kiemeljük a követezőket: *Degró Péter* lelkes szavakban ecselelte a Sztropkón felállítani szándékolt kisedővő iskolának, mint az ottan szép eredménynel működő állami elemi iskolába előkészítő és bevezető intézetnek szükséges voltát. Ő maga uym. bár csak a szegény filéreivel áldozhat a szent cél, a magyar nemzeti kultúra oltárán, de áldoz hazafiai örömmel, mert erős meggyőződése, hogy az itten felállítandó óvó iskola, karöltve a magyar tannyelvü iskolával, erős végvára lesz en felvidéken a magyarságnak. Ugyanazért kötelező nyilatkozatot tesz, hogy az óvóiskola céljára három évig évente 5 frtot fizetend s az első részletet az elnök kezéhez legott átszolgáltatta. A szép példát követték *Vásárhelyi Dániel* 5 frttal, *Sudáby István* és *Tutkovics Dániel* 2—2 frttal. A költségvetés elkészítése szükebb körü küldöttségre bízott, avval az utasítással, hogy az megfelelő évi anyagi segítségnyujtás végett *Sztrapkó* hazafiasan érző képviselő testületének bemutatassék. Hasonló célból folyamodás intézette az ottani közbirtokossághoz is. *Vojvoda Mihály* minyóci g. k. lelkész rendes tag nagy sajnálattal említette föl, hogy eme hazafias egyesületnek a sztropkai járás testületéről rajta kívül még csak *Visszlóvszky Jenő*, repejői g. k. lelkész a tagja. Lelkésztársainak áldozatkész hazafias gondolkozásában nem kételkedik ugyan, mindazonáltal idejét látja annak, hogy kartársai ebből kifolyó hivatásos kötelességeiket mennél sebb számban teljesítsék; ez okból általános helyesléssel indítványozta, hogy lelkésztársai a »Zemplén« útján is hivassanak föl a nemzeti kultúra zászlaja köré leendő tömeges sorakozásra. Ez indítvány lelkesítőleg hatott *Rács Ernő* kir. jbirósági aljegyző és *Bodnár Gyula* szolg. bir. irnokra is, kik zajos éljenzések közben iratkoztak föl a nemzeti ügy iránt nemes hévvel buzgólkodóknak, fájdalom, ma még igen szerény terjedelmü lisztájára. A körelnök tette buzdító szépszávai után az ügybuzgó apostolok ezzel a jelszóval vettek búcsút egymástól — munkára fel!

(A Bodzás-Ujlakra) tervezett gyógyszerár felállítását — miután a községben orvos nem lakik — a belügyminiszter nem engedélyezte.

Irodalom.

Dolinay Gyula ismert ifjusági lapjaiból, a »Hasznos Mulattató« és »Lányok Lapja«-ból, vettük az utóbbi számokat. Mindkét lap az értelmesebb gyermekvilág számára van szerkesztve, s mindkettő már másfél évtized óta teljesíti szép missióját. A szép lapok valóban hézagpótlók, az ifuság képzésére, nevelésére pótolhatatlan hatást gyakorolnak és nagyon megérdemlik a pártolást. Legkedvesebb és leghasznosabb ajándék a törekvő jó gyermekeknek. A »Hasznos Mulattató« fiuknak és leányoknak egyaránt alkalmas olvasmány, a »Lányok Lapja« kizárólag a leányvilág számára való. Szép képek tarkítják a füzeteket, azonkívül fél iv melléklete is van, melyből év végén külön kötet lesz. Mindemez előnyök mellett az előfizetési ár igazán csekély, negyedévre 1 ft, félévre 2 ft. Teljes számú példányok kaphatók. Kiadóhivatal: Budapest, Kecskeméti-utca 13. sz.

A »Leányvilág« című ifjúsági lap — mely Kalocsa Róza szerkesztésében és Stampfel Károly kiadásában Pozsonyban jelenik meg — 6-ik számának érdekes tartalma a következők: Téli virágok. (Képpel.) — Az öntéji. (A »Leányvilág« fiúolvasóinak ajánlva.) — 1848. márc. 15. (Képpel.) — Földrajzi és történeti képek hazánkból. 3. Székesfehérvár. Irta M. E. (7 képpel.) — Rongyolt zászló. 1848—1888. — Leányvilág otthon és társaságban. Gondolatok arról, mi illik és nem — Földünkről. Herder után. — A szerkesztőnéni a kicsinyek között. Philax és a darázs. — Tárca. Színházban. Bérczy Bélától. A hárfás leányka. Heteyi Gábortól. — Rejtvények. Szótalány. — Sakktalány. — Számrejtvény. — Képtalány. — Megfejtések.

Szines selyemszöveteket 85 krtól 7 frt 65 krig méterenkint (körülbelül 2000 különféle színben és mintában) öltözet- és darabonként szétküldi **Henneberg G. gyári raktára** (cs. és kir. udvari szállító) Zürich-ben. — Minták azonnal küldetnek. — Levelek 10 kr. portóval.

Egyesületi élet.

Nyílt levél*)

Zempléni vármegye jegyzői karához.

Van a községi és körjegyzők központi egyesületének egy lapja a »Községi Közlöny«, ennek szerkesztője **Barta László**; közlöny és szerkesztő méltók egymáshoz, mert mindkettő oly melegen karolja fel Magyarországi jegyzői karának ügyét s ezeknek, valamint a közügyek érdekében oly lelkesítő hurokat hangoztat, melyek hallatára a lethargiában szenvedő jegyzői karnak lehetetlen fel nem ébredni s annak minden egyes tagja a tetterőnek, ha csak egy párányát is érzi lelkében, lehetetlen, hogy ezt is felszínre ne hozza a hazajárára értékesítő.

Ezen pártolásra méltó egyedüli jegyzői szaklap 1-ső számában annak szerkesztője — ki dacára, hogy Pest város tanács jegyzője, mégis büszkén vallja magát kartársunknak — boldog újévét kívánt az ország összes jegyzőinek, de ezen újévi üdvözlözet végig ömlik a jegyzői kar érdekeért oly hön lángoló kebelnek mély bánata azon általa körtünetnek felismert közönyösség miatt, midőn a jegyzők tulnyomó része keleti fatalizmussal nézi a világ folyását anélkül, hogy a mai társadalom rohamosan haladó gépezetének lendítő kerekén csak egy szemernyi erővel is segítene. . . .

Mint minden iránycikkében, úgy ezen fájdalomszülte panaszos újévi üdvözlözetében is teljesen igaza van.

Hogy követelhesünk a társadalomtól különben számarányunkat és hivatalos fontosságunkat méltán megillető előismerést és tiszteletet, midőn a társadalom nem lát bennünk egyebet fizikai erőnél, mely a bürokrácia nehézkes szeke-rét, hathatós ostopattogás mellett, tologatja odább-odább, néha az illetők meglehetősen elégedetlensége mellett.

Nem úgy kartárs uraim és barátaim.

Fel a munkára!

Legelsőbb is karoljuk fel azt a »szakköz-
lönyt«, mely egyedül van hivatva érdekeink védelmére és szellemi erőnk fokozására; másod-
zben hassunk oda közös erővel, hogy hivatalunk megmentessék minden lényegtelen, más egyének által is jól elvégezhető, de ránk nézve mégis idő-
rabló teendőktől, hogy aztán annál hathatósabban hozzá láthassunk a társadalom s népjólét elő-
mozdításához.

Nyílik s kínálkozik erre alkalom bőven.

**Alakítsunk erkölcsnemesítő-, mértékletességi-, ta-
karék-, tüzoltó-, felolvasó- stb. egyesületeket. Igyeke-
zünk az erkölcsi befolyásunk alatt álló népet vallás-
és hazaszeretében erősíteni és elébbre vinni, annak
anyagi érdekét társulás és más üdvös intézkedések
által előmozdítani.**

Menjenek elő jó példával azon községek jegyzői, hol a nép szellemileg képzetlenebb, hogy ezek példáján okulva a többi községek is kedvet nyerjenek a rájuk nézve üdvös intézmények létrehozásához.

A magunk érdekében pedig tartsuk fel ugyan a vmegyei jegyzői egyesületet (még pedig nagyobb erélyvel, mint eddig) mert ez szükséges az országos központi egyesülettel való szerves összefüggés tekintetéből is; de alakítsunk »kisebb csoportokat«, hogy így gyakrabban érintkezhesünk egymással; a midőn is a helyi viszonyokhoz alkalmazott terveket és határozatokat hozva, azok kivételbe egymást hathatósan támogat hassuk.

Minden kivihető, csak akarat, férfias elhatározás és ernyedetlen munkásság szükségeltetik

*) E nyílt levélben foglalt lelkes indítvány, nem kétkedünk benne, élénk visszhangot kelt Zempléni vármegyében **Kesznyévtől — Csörtészől** — általunk is melegen üdvözölt községi és körjegyzőknek az indítvány megszívlelésére és ügy-
buzgó felkarolására hivatott köreiben. Az eszme sikerét biztosítja annak életrevalósága. A kibontott zászló hívólag int Zempléni vármegye község-jegyzői karához, mely **uyolovanhat** tagot számlál. Keljen föl e számban is tekintélyes testület és fogjon lankadatlan buzgalommal a magyar társadalom boldogítását célzó munkához. **Sat bene, qui sat cito!**

Szerk.

hozzá. Hiszem, hogy ebbeli elhatározásunk szülte kezdeményezésünket vármegyénk ifjú erőkkkel meglevített központja hathatósan fogja támogatni!

Hogy pedig szavam a pusztában elhangzott szó ne legyen: felkérem **Pataky Miklós** kartársamat, mint vármegyei egyesületünk nagyrebcsült elnökét, hívjon össze az általa jónak látott időben (de ne kortézia alkalmából) egyesületi közgyűlést s felkérem összes kartársaimat, hogy ezen közgyűlésen nemcsak hogy megjelenjenek, hanem indítványokkal és értekezésekkel (de realisakkal) jelenjenek meg, melyek felett eszmecserét váltva és határozatokat hozva, mutassuk meg, hogy Zempléni vármegyének az ő középpontjához méltó jegyzői kara van.

Boldog kikeletet!

Marikovszky Bertalan,
girincai körjegyző.

CSARNOK,

Első benyomások Keletindiában.

A hindu társadalom alaptörvénye.

Dr. Duka Tivadartól.*

A világi napok következményei különféle irányban vezették a menekültek életpályáját. Az én megrongált egészségem Gräfenberg felé irányzta lépteimet s több hónapi ott időzés után baráti közreműködés segélyével Párisban állapodtam meg, azon szándékkal, hogy ott az orvosi tanulmányokra adjam magamat, mely jövő hivatásom szolgá-
ljon s mindennapi kenyeremet is biztosítsa.

Váratlan nehézségek a francia fővárosban lehetetlenné tévők tervem megvalósítását s így Anglia felé kelle fordulnom s itt sikerült a St. Georges Hospital orvosi iskolájában, melyet a nagynevű orvos Sir Benjamin Brodie alapított, rokonszenvező s barátságos befogadásra találnom; s ez tette lehetővé, dacára sok, igen sok nehézségnek, hogy tanulmányaimat bevégezzem, 1853-ik év október havában a sebészi és belgyógyászati vizsgákat letegyem, s angol orvos-tudorrá felavattassam. Jövöm hatásköré Field-marshal Sir George Pollock ajánlata és pártfogása által lett meghatározva, ki Keletindiába szóló tábori orvosi kinevezést biztosított számomra. 1853-ik év december havában bucsút vettem Angliától s az akkori szokott uton a távoli Kelet felé indultam, még pedig Franciaországon, Egyiptomon, a veres tengeren s az indiai Óceánon át s 1854-ik év február 14-én Bengáliában, a birodalmi kormány székhelyén Calcuttában szállottam partra. Ez volt kezdete a hosszú éveken át folytatott angol szolgálatomnak, mely épen egy negyed század mulva, azaz 1877-ik év ápril havában érte végét.

A krími háboru előtti időkben a közlekedés Párisból a földközi tengerparthoz t. i. Marseilles-be, legnagyobb részben még diligence-on történt; vasutak azon tájakon még csak részben voltak kiépítve, s az átszállítás Egyiptomon keresztül, a régi nilusi csatornán Bulakig, s onnan tul a sivatagon át ösvérek által vont talyigákon s tevék hátán ment végbe; Keletindiában is csak későbbben foganatosították a vasutak kiépítését; az 1854-ik évi állapot tehát, ahhoz képest a mit ma szemlélünk, igen különböző alaku volt.

Előre bocsátván ezen megjegyzéseket, minelkötte néhány rövid és szükségképen tökéletlen jegyzetet tenni bátorokodnám azon benyomások felül, melyek keletindiai életem első napjairól emlékezetemben megmaradtak: köszönetemet óhajtom kifejezeni az egyesületi tisztelt Elnök urnak, hogy nekem alkalmat nyújtani sziveskedett, igénytelen rövid értekezés megírására, bár már nagyon is döcögős és nehézkes magyarsággal.

Gőzösünk január 4-én indult el Southampton kikötőből Alexandria felé. Suezben másra rakodtunk át s február 13-án este már a bengáliai öbölben vetettünk horgonyt. A következő reggeli órákban beállott dagály bennünket szerencsésen utunk végére juttatott. Calcutta a Hugli folyam balpartján fekszik, nyolczvan tengeri mértföldnyire a bengáliai öböltől. Ezen öböl befogadja a Himalájákban eredő Ganga folyam valamennyi ágazatát, s a Tibetből jövő Brahmaputra vizeit. Calcutta vidéke posványos, gazdag tropikus növényzettel befedett alluviális lapály. A pálmákkal benőtt kikötőnek tulsó oldalán fekszik a Botanical Garden, a főváros egyik nevezetessége, s India legelső botanikai intézete. A külváros a kikötőnél veszi eredetét és szép emeletes, bambus-, pálma- és fügefák közé épített házai szemlélhetően tanuskodnak az itt lakó benszülöttek és európaiak jómódjáról. Calcutta épületei egy egyszerű félkör alakjában vannak építve, közepén az alkirályi palotával, jobbra a székesegyházzal, balra a törvényszék s egyéb állami épületekkel. A félkört kiegészíti a Fort William (Vilmos erőd), mely az angolok letelepedése óta oly fontos szerepet játszott a történelemben.

Calcutta, a birodalom fővárosa, fekszik 22° 34' északi szélesség és 88° 23' nyug. hosszúság fo-

*) A Zempléni vármegyei orvos-gyógyszerész egyesület 1888. január 29-iki ismeretterjesztő estjén tartott előadás.

kában; ha tehát ott a nap leszalt, akkor Londonban épen csak déli 12-öt üt a toronyóra.

A mult század elején, három szegényes indiai falucska, t. i. Sutanai, Govindpur és Kalikata jelezte azon eredeti helyet, melynek környékén ma a közel egy milliányi lakost magában foglaló székváros elterül: s ez, a »City of Palaces«, a paloták városa. A Delhiben székelő Aurungzeb mogul (császár) fiától, Azim hercegtől, vásárolták az angol kereskedők ama három kis helységet, s első gondjuk volt, biztonságuk végett erősséget építeni, melynek birtokában egy félszázadon át háborítatlanul meg is maradtak, de 1756-ban Surajudaula, Bengáliának mohamedán uralkodója, bevette az erősséget és 146 európaiat június 20-án este oly szűk kazamatába zárattott, hogy a tik-kasztó nyári éjen át a foglyok legnagyobb része megfult, s másnap virradóra csak 23 egyént találtak életben. Ezen esemény a történelemben »the black hole of Calcutta« »a calcuttai fekete barlang« nevezete alatt van feljegyezve.

Az erre következő 1757-ik év januárjában, Clive tábornok visszavette a Fort William erősséget, s öt hónappal később kivivta a döntő csatát Plassen rónán, mely által vége szakadt a mohamedán uralomnak alsó Bengáliában. Ezen naptól kezdődik az angol hatalomnak fokonszintű gyarapodása, mely végre megalkotá keleti birodalmát, uralma alá helyezvén 250 millió embernek sorsát. Geografiai terjedelme Hindustánnak, keletről nyugatra, egyenes vonalban 1900 angol mértföld, s ugyan annyi éjszakra délre, e szerint körülbelül oly nagy, mint egész Európa, az orosz birodalom kivül. Ezen világrészben egy idegen (nőt és gyermeket is ideszámítva), összesen alig 250,000 egyénből álló elem gyakorolja a kormány hatalmat, s önkényt felmerül az a kérdés, hogy hatvanezer angol katonával, kétszázötven millióra menő embertömeget hogyan tud zsarnoki hatalom alatt tartani az angol? Felelet: nem erőszakkal, mert Indiában erőszakkal kormányozni európai embernek nem lehet; s az angolnak is a feladata inkább az volt, hogy ráparancsolja a békét az egymással viszáldó uralkodókra és törzsekre, megszüntesse az ellenségeskedést a különböző vallások követői között, s megóvja a birodalmat kül megtámadások ellen. Az angol kormány közvetlen hatalma alatt áll: 199 millió; a tizenhárom, félig független benszülött kormány alatt pedig él 56½ millió; összesen tehát: 255½ millió lélek számítatik Keletindiában. Ezek között van főrangú kaszthoz (Bráhmán és Rajput) tartozó 21½ millió; közönséges hindu s hozzájuk számítható eredeti lakos 184½ millió; mohamedán 50 millió. Ezen elemekből áll tehát a keletindiai lakosság. Megemlítendő itt, hogy az összes európaiak száma, az utolsó népszámlálás szerint, 245,067; és a vegyes eredetűeké t. i. fél-
vérűeké 57,921.

A kormányzatra nézve Keletindia három részre, vagyis »Presidency«-ára van elosztva, t. i. Bengal, Madras és Bombay kormányzóságra, az alkirály fensőbbsege alatt. Bengália a legnépesebb. A francia és portugál kormányoknak is vannak ugyan birtokaik a tengerparton, de ezek oly csekélyek, hogy számba alig vehetők.

Február közepé tája Alsó-Bengáliának azon idényére esik, melyben az üdítő hideg évszak búcsút vesz, hogy a forró hónapoknak engedje át a helyet. A tropikus éghajlat alatt, három meghatározott, szabályszerűen egymást követő idényre osztható az időjárás t. i. forró és szárazra február második felétől, június első hetéig; nedves és forróra, juniustól október közepéig, a többi részét az évnék a hűvös hónapok töltik be. A forró évszak alatt a hőmérő Calcuttában, Celsius szerint, 33—35 fokra; Sindh és Beludzisztán határára pedig 50—54 fokra is terjed; miglen Simlában s más himalayi állomásokon kellemes európai légmérséglet uralkodik a nyári hónapokban. Az esőzések mennyisége is igen változatos. Sindh tartományban például alig esik az eső egész éven át, ellenben Cherrapunji állomáson, a Himalyák délkeleti sarkán, az angol pluviómeter öt-hatszáz hüvelyknyi csapadékot jegyez fel éventint s 1861-ben mesés mennyiségű esőről van jelentés téve hivatalosan t. i. 805 hüvelykről. Az idények lefolyása tehát, ezen terjedelmes birodalomban, helyi körülményektől van feltételezve s e szerint nagyon változatos.

Keletindiának, vagyis Hindustánnak*) (a hinduk hazájának) geographiai alakja, egy háromszöget ábrázol, melynek alapvonala, éjszakon a Himalyák láncolatára dül, csúcsa pedig Calcutta vidéke felé, a Cap Comoringig terjed. A háromszög nyugati oldalának nagy részét Arabia tengere, keleti részét pedig a bengáliai öböl s az indiai óceán vizei mossák, kezdve a 8-ik foktól az 51. északi fokig, tehát az aequatori hőség legforróbb vidékeitől, a mérsékelt zónát éjszak felé jóval meghaladó szélességi fokig: képzeltetni, mely éghajlati különbségeknek kell ott uralkodni.

A tengerparthoz való közelsége miatt, Calcutta gyakran kivan téve pusztító cyclonoknak, a midőn ezrekre menő ember és állat-élet, s mértföldekre terjedő termékeny területek esnek

*) A Hindu név, az Indus folyammal van kapcsolatban.

áldozatul. Ily pusztítás szemtanuja voltam 1864-ik évi október havában, a midón a fővárosban 363 kőépület tetemesen meglelt rongálva, 102 épület pedig összerokadt s négyvenezernél több cserep- és szalmafedelű indiai ház megsemmisített; a kikötőben pedig 195 hajó közül csak 23 maradt meg épségben, 31 nagyobb hajó pedig teljesen elveszett; a szép fasorok a folyam mindkét partján, különösen a botanikai kertben tönkre tetettek.

Rendes körülmények között, kedvező időben, a város utcáit mindenfelé a benszüllötték élénk néptömege lepi el s közöttük a *bráhmán* és a *ksetria* kasztbeli tünik fel leginkább. Az idegen a ki először találkozott ezen nemes népfajjal, lehetetlen, hogy elfelejtse azt a benyomást, melyet a szép termet s értelmes kifejezésű arcvonások reá gyakorolnak. A bráhmán és a rajput lépése mindig méltóságos; s bőrszínük is világosabb mint az alsó rangú kasztbeli hinduké; mondhatnók: nem sokkal barnább, mint a déli Európában lakó nemzetbelieké. A felső tartományokban lakó hindu jó katoná, erőteljes alkatu, tevékeny és kitaró, szereti a testgyakorlatokat s nagy fadaralmakat is képes eltűrni. Alsó-Bengália népe ellenben puha természetű, és szereti a békességet. Fel is van valahol jegyezve, hogy alsó Bengália soha sem adott még katonát az angol hadseregnek. Jellemző példabeszéde azt mondja, hogy: »jobb sétálni, mint futni; jobb ülni, mint állni; de legjobb, kényelemben heverészni.«

Délre, Cap Comorin felé a nép sokkal barnább, sőt némely helyen majdnem oly fekete, mint a néger. Különbözik a hindu arcvonásai és a haja olyan mint az európai emberé; azonban magától értetődik, hogy annyiféle eredetű és szokású népfaj, oly éghajlati változatosságu területen, a népesség nagy különfélesége, természetes következmény.

A *családi élet* viszonyait Keletindianában, európainak tanulmányozni igen nehéz; mivel a vallás és kasztbeli előítéletek, átléphetlen határt vetnek a szívélyes és fesztelen közlekedés gyakorlatának. A kereszény ember, saját egyéni tapasztalásból mit sem tudhat a hindu család berendezéseiről, mivel nem engedik meg, hogy részt vehessen azon számtalan életseményekben, melyek egyedül képesek az emberi jellem gyöngéd vonásait, feltüntetni. A hindu nép megítélésében tehát, sokszor fonák és igazságtalan itélettel szokott eljárni az idegen, s minél járatanabb viszonyait ismeretében, annál nagyobb lármával szokta hangoztatni véleményét, hogy például »barbár az indiai nép« s »civilizálni kellene« európai szokások mintájára. De az emberi nem, hihetőleg onnan vette a polgárosodás első lendületét. Nagy Sándor a mint az Indus folyam partjaihoz ért, nagy terjedelmű országokra, bölcs vallásoktatókra és szervezett kormányokra talált. Megasthenes a görög követ és történetíró említi, hogy a Bráhmánok tudománya s önzetlen szigorú viselete, nagy benyomást tettek reá, s nem tudta eléggé csodálni azt, hogy midón a görögök államaiban a heloták törvényesen megállapított köztintzményt képezték, *Indiában rabszolgaságra nem talált*. A nőknek szepölten viseléséről, a férfiak bátorságáról dicsérőleg emlékezik meg. Megasthenes azonban hibásan hét kasztot említ, mivel Menu, az ósrégi törvényhozó, csak *négyet* alapított meg.

A kasztintzmény több mint háromezer év óta tartja fenn magát Keletindianában, s annyira bemélyedett a hindu nép életébe, hogy azt maiglan, semmi politikai vagy vallásbeli változás, nem a mogul tatarok pusztításai, nem az afghan vagy egyéb mahomedám hódítók uralma sőt a kereszény vallás befolyása sem volt eddig képes megdönteni. Európai eszmékben nevelt szemléző nem bírja felfogni, hogy oly értelmes nép mint a hindu, a kasztnak rideg korlátait megtűrje, s az angol kormánynak ez gyakran nagy akadályokat gördít útjába, különösen a nyugati eszmék terjesztésénél mert a kasztok törvényei szigorú szabályok alá vetik a mindennapi élet legjelenebbtelenebb mozzanatait is és a vallásparancsainak teljesítése, a kaszt szabályok szigorú megtartásában összpontosul; a brahman pap csak azt tartja vallásos jó hindunak, aki saját *kasztjához* szigorúan ragaszkodik; különben hitének dogmái körül a hinduizmus igen türelmes. Papi tisztiséget ugyan csak az végezhet aki bráhmánnak született, de az alsóbb rangú kasztoknak tagja lehet akárki, azon feltétel alatt, hogy a bráhmánok papi fenségét elismerje s a kaszt szabályait megtartsa.

Az *ős törvényhozó*, mint már említve volt, négy rendre vagy kasztra osztotta a hindu népet, azon hit alapján hogy valamint az állatokat, úgy az embereket is, külön osztályok szerint teremtette az Istenség és miután minden egyén egy bizonyos kasztban lett teremtve, haláláig abban kell maradnia, mert az a születés által meghatározott társadalmi viszonyoknak egyedüli alapja.

A hinduk szent iratai: a négy Veda, melyek régebbiek, mint Menu törvénykönyvei vagy a Brahmanizmus.

Kasztjaik a következők:

1. A *bráhmán* vagy papi kaszt a teremtett lények legmagasbjának tekintetik; a fejedelmek is legmélyebb tisztelettel tartoznak viseltetni iránta. A bráhmán személye szigorú törvények által van védve e földi életben is, a jövőre nézve pedig bántalmazói örökké tartó kárhozzátot vonnak magokra. A bráhmánnak tilta van alacsony szolgálattételre szegődni vagy *alamizsnát elfogadni*, mivel kellő ellátásáról az államnak és az ország nagyjainak kellett gondoskodniok; papi teendőiért illő jutalomra tartván számot. A bráhmánok voltak mindenkoron a szanszkrit nyelven írott szent Védák értelmezői, egyszóval régen te ők képezték kizárólagosan az írástudó és tanult osztályt a társadalomban.

2. A második rend a *Ksetria*, vagyis a katonai kaszt, sokkal alantabban áll ugyan mint az előbbi, mindamellett kellő tekintélyben részesül; miután ezen két kasztnak érdeke abban állott, hogy egy más befolyását biztosítsák. A fejedelmek és királyfiak s a miniszterek ezen osztályhoz tartoznak, egyszóval, a kormányzás s végrehajtó hatalom ezen kasztnak a feladata és születési kiváltsága. A törvény magyarázata a papok jogkörébe tartozott ugyan, de az állam dolgaiba való beavatkozástól, a papi kaszt teljesen ki volt zárva.

3. A harmadik kaszt neve *Vaisya*, vagyis a kereskedők osztálya. Hogy ezen kasztnak rangja nem állott valami magasban, bizonyítja a következő rendelet: »ha a bráhmán vendégszeretetet gyakorol, kötelessége hogy a Vaisya-val is éreztesse jószívűségét, s engedje meg, hogy étkezessék a *papi cselédekkel*.« Ezen kasztba tartoznak a kézművesek, földmivelők állattenyésztők és a tőzsérek.

A 4-ik *Sudra* vagyis a szolgálai kasztnak kötelességévé van téve a felsőbb rangú kasztokat, de különösen a bráhmánokat szolgálni.

Ilyen, rövid szavakban összevonva, a négy eredeti hindu kaszt. Mai nap csak a bráhmán és a katonai kasztnak egyik osztálya, a Rájput (királyi osztály) tartotta fel kasztját eredeti tisztaságában. A hindu nép tömege annyira összevegyült, hogy ma számtalan alkasztkra osztott szét, mindegyike azonban a saját meghatározott körében igen szigorúan kizárólagos kasztbeli rendszabályokat tart fenn. Papi tisztiséget végezni s a Védák magyarázatát teljesíteni ugyan csak annak lehet aki bráhmáni szüléktől származott: de ma már a papi szolgálaton kívül más életkörülményben is találkoznak bráhmánokkal. Nem ritkán földmiveléssel foglalkoznak; vállalnak katonai szolgálatot, sőt olykor kézimunka teljesítésére is szegődnék, ámbár ilyenekkel foglalkozniok Menu törvénye szerint tilta van.

A mi pedig *az egyén* kasztjának követelményeivel való viszonyát illeti, az a következő négy körülmény u. m. a *házasság, az étkezés, mindennapi foglalkozás és a temetés* szempontjából van különösen szabályozva.

Házasodni, saját kasztján kívül, minden hindunak tilta van.

Az étkezésre nézve a szabályok sokkal szigorubbak ma, mint voltak a régi korban. Azon elvből kiindulva, hogy az étel minősége visszahat a vér tisztaságára, meg kellett határozni, hogy minő étet szabad használni? ki által kell azt elkészíttetni? és kinek társaságában elfogyasztani? A két első kaszt husétellel egyáltalában nem él, ténhust enni pedig, a legnagyobb bűnök közé tartozik. Ha egy alsó kasztbeli egyén, a brahman vagy ksetria ételét megilleti, vagy ha az étkező előtt történetesen elmenő európai embernek csak az árnyéka is az ételre esnék, abból a főrangú hindu többé enni nem fog, azon hiedelemben lévén, hogy vére az így megfertőzött étet által megszeplősítenék, a mi nem csak e világon, de jövődőlbeli lelki üdvösségére is káros hatást gyakorolna.

A mindennapi foglalkozás, t. i. az *életművelet* nézve a szabály az, hogy ez apáról fiura száll: a rézműves apának fia rézműveséget tanul, fazekasnak fazekas lesz; s míg a bráhmán, egy alsóbb rangú foglalkozást is vállalhat, az alsó kasztbeliek hasonló szabadsággal nem élhetnek.

A negyedik pont igen nagy fontosságú minden kasztbelire nézve; t. i. a *temetkezési szertartás* szabályszerű véghezvitele, a *Sraddha*, vagyis a gyászviselés. Igen fontos cselekmény ez, nemcsak az örökösödés szempontjából, de azért is, hogy a kaszt szabályainak elég legyen téve. A Bráhma hit szerint az elhunytak tulvilági boldogsága, a lélekvándorlás rendszeres lefolyásától feltételeztetik, és pedig attól függ, hogy az örökösök szabályszerűleg jártak-e el a végtisztességnél? Mert a hindu hite szerint, az nem elég, ha a tetem a máglyán elégett, végbe kell aztán vinni még az engesztelő-áldozatokat is, különben a lélek nem képes elválni a hamvaktól, de *bolongva* marad mint kísértet, a máglyahely körül. A haláleset minden hindu családban, jajvezékelés és gyásznének által jut a szomszédok tudomására. A tetem egyszerűen felruházva a halottas nyoszolyára emeltetik, és virágfüzér, illatos szerek s tömjénnel behintve, elkészül a végtisztelet megadására.

A tropikus forró égalj alatt a végbomlás tünetei az élet megszüntével gyorsan beállanak, ennél fogva az elégetés végbevitele késedelmet nem szenvedhet. Az ünnepies halotti kíséret tehát megindul a Ganga, vagy más valamely szent folyam partjai felé. Első sorban mennek az énekesek gyász zengedezéssel, utánok lépdelnek a női rokonok sikoltozva és jajveszékelve, zilált hajfűrt-jeiket vállaikra leeresztve. Ezután következnek a tetem nyoszolyája, kasztbeliek által vállakon vitelve, oldala mellett a szent tűzparázs. A tetem után jönnek a legközelebbi firokonok, kezeiket a halottas nyoszolyára támasztva, két kerékű szekereken következnek a többi távolabbi családtagok, pénzadományokat szórva a néptömeg közé. A máglyához érve, a virágokkal feldisztatott tetem a kész emelvényre tétetik, s a bráhmánok imától kísérve a legközelebbi firokon meggyújtja a máglyát, mely csakhamar minden oldalról lángrobban s az elhamvasztás, a rokonok és a néptömeg szemé láttára és siránkozásai között meggyen végbe.

Az elégetés után a halottas házhoz térnek vissza s az örökös, földre terített gyékényről, tiz napon át alig mozdul el, idejét böjt és ima közt töltvén: ez idő alatt ruháját sem változtatja, haját és szakálát nem gondozza; csak a gyásznapok elteltével tér vissza rendes foglalkozásaihoz, a falu borbélyja beszél hozzá, hogy kötelességét ismét elvégezhesse; ruháját tisztával felcseréli a gyászoló, s a tizenkettedik napon elvégezi a *Sraddha* szertartást, mely abból áll, hogy a ki múltnak lelki üdvössége javáért adományokat oszt ki pénzben s minél számosabb étkezésekben; a tizenharmadik napon meglátogatja a máglya helyét, s az elhamvasztott maradványokat a szent folyam hajjai közé veti. Ilyen a hindu temetkezési szertartás a magasb ranguaknál. A bráhmánok, kik ez alatt papi kötelességeiket végzik, gazdag ajándékokkal elhalmoztatnak, s általában mondván, a költségeskedés olykor határnélküli pazarlásig megyen; a rokonoknak mindezen áldozatokért azon megnyugtató hitök marad, hogy az elhunytak lelkét, a tulvilág vándorlásain keresztül a végmegszabadulás felé segítették. A balsorsnak legnagyobb csapásai közé számítja a buzgó hindu azt, ha valami akadály miatt a halotti szertartások meg nem tartathattak, mivel a bolygó lélek gonosz kísértetté változik át és siralmas állapotát azzal boszulja meg, hogy bünt és gonoszságot halmoz az élőkre.

A hindu örökösödési törvény szerint, melynek értelmében az angol bíró is itél, csak az tekintetik törvényes örökösnek és csak az veheti át az örökséget, a ki a *Sraddha* szertartást teljesen végrehajtotta, a bráhmánok hozzájárulásával; ezt pedig csak az teheti meg, a ki vallásos hindu; önként értetődik tehát, hogy *hindu örökség más hitűre nem szállhat*.

A kasztvesztés, a hindunál polgári és társadalmi halált jelent, s hasonlítható azok sorsához, a kik a középkorban az egyház átkát vonták magukra. A vétkes, csak a reá mért bűnhődés kiállása után, vétetik vissza kasztjába.

Ilyen — futólag szólva — a hindu társadalom képe, honában Keletindianában. A kasztrendszer, a mint láttuk, meghatározza minden egyének nem csak vallási kötelességét, de megszabja mindennapi polgári és családi viselését is. Minden hindu saját családjá, saját kasztja körében él; szomszédja, vagy más kasztbeli embernek ügyei iránt, teljesen közönyös. Ennél fogva egész életén át korlátolt körében maradván, nemzeti élet kifejlődéséről, olyanról, mint azt Európában értjük, ily körülmények között szó sem lehet. Az orthodox hindu nem törődik azzal, hogy szülőföldjét ki kormányozza — mindaddig, míg kasztját nem háborgatják.

Egy más kifolyása a hindu kasztrendszernek az, hogy bár alacsonyabb kasztba is tartozzék az illető egyén, mindaddig, a míg saját családjának s kasztársainak jó akaratát s becsülését bírja, nem irigylí a magasabb kaszt rangját; másrésről, nincs ok arra, hogy magasabb rangu lenézze az alantabb állót; miután tudja, hogy mind ez, a születés eseménye által lett meghatározva.

De ezen nemzeti közönyösség mellett, fejlődni kezd egy hitét-vesztett új nemzedék, melyben már felismerhető az egyéni nagyra vágyás, a politikai hatalom és gazdagságra való törekvés. Különösen, a mióta az angol kormány által szervezett egyetemeken a nyugoti tudományok elvei, ezekre menő hallgatóság előtt előadatnak. Ezen növendékek száma azonban, a nagy tömeghez képest, még igen csekély, és az orthodox hindu gyanuval tekint még saját gyermekére is, a ki európai tanok szerint neveltetvén, szánalommal s lenézéssel viseltetik azok iránt, a kik a három ezer éven át szilárdul megállott hit és kaszt alapokat, minden áron megörökítve látni buzgón remélik.

Felelős szerkesztő:

HORVÁTH JÓZSEF.

Főmunkatárs: **DONGÓ GY. GÉZA.**

Iadótlajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMEÉRNÉ.**

Szőlőbirtokosok

figyelmébe ajánlom

a koncentrált műtrágya szőlőre alkalmazását

melyek a gyár által szavatolt

8—10% oldható villsav | 2—3% salétrom légeny
 3—3% amoniak légeny | 12—14% kéns.haméleg (kali)
 minőségi tartalmánál fogva a szőlőtőkének erőteljesebb
 növést előmozdítja, jobb és bőségebb termést biztosít,
 és ezáltal a tőke a phylloxera kártékony pusztításának
 több éveken át teljesen ellenáll.

Megbízható minőségben 100 kilogramm 12 frt 50 krért,
 nagyobb vételnél olcsóbban kapható.

(Egy tőkéhez 100 gramm $\frac{1}{10}$ krajczárért szükséges.)

LINKESCH SAMU özv.

vasüzlet és különféle műtrágyák főraktárában
Eperjesen.

3-10

227/1888. számhoz.

Zárt ajánlati hirdetmény.

A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister ur ő nagy-
 méltósága mult évi október hó 26-án ad. 12890. számú rende-
 tével a bodrogi 6-ik számú, ugynevezett borsi-átvágás bővítési
 és mélyítési munkáit engedélyezvén, ezen munkálatok fogatosi-
 tásának biztosítása céljából **1888-ik évi márczius hó 22-ik nap-
 jának d. e 10 órájára** a tokaji m. kir. folyammérnöki hivatal he-
 lysiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A vállalatot szabályozó szerződés tervezete, feltételfüzetek,
 tervek és egyéb tájékoztató adatok a tokaji m. kir. folyammér-
 nöki hivatalnál Tokajban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A magyar nyelven szerkesztendő ajánlatok, melyekbe a meg-
 ajánlott egységi árak rétegenként teendők ki kellően bélyegezett,
 öt pecséttel lezárt és e felirattal: „Ajánlat a bodrogi 6-ik számú
 átvágás bővítési és mélyítési munkáira” ellátott borítékban, mely-
 hez egyúttal a megajánlott összegnek megfelelő 5% bánatpénznek
 készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a tokaji m. kir.
 adóhivatalnál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó,
 alólírott hivatalnál a fent kitett napnak délelőtt 10 órájáig nyuj-
 tandók be.

A bánatpénznek az ajánlathoz készpénzben vagy értékpapí-
 rokban való csatolása meg nem engedtetik.

A fenti határozatoktól bármi tekintetben eltérő vagy elkésve
 benyújtott, ugyszintén a táviratilag tett ajánlatok nem fognak
 figyelembe vétetni.

Az ajánlatok felbontása, melynél az ajánlattevők jelen lehet-
 nek, a jelzett napon és helyen délelőtt 10 órakor fog eszközöltetni.
 Kelt Tokaj, 1888. évi február hó 24-én.

M. kir. folyammérnöki hivatal:

Szokolay Emil,
 kir. mérnök.

3-3

A „ZEMPLÉN”
KÖNYVNYOMDÁJA
 és jól berendezett
KÖNYVKÖTÉSZETE
 ajánlkozik
mindennemű e szakba vágó munkák
olcsó és izlésteljes elkészítésére.

FLEISCHER ÉS TÁRSA

5-6

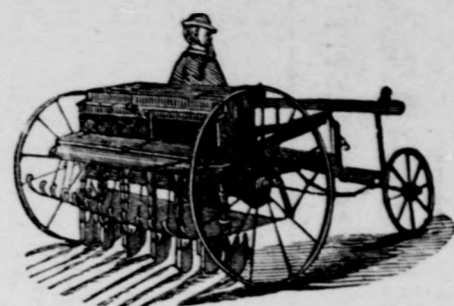
gépgyára és vasöntődéje

Kassán

eperjesi-ut 6-ik szám.

Ajánljuk a t. gazdaközönségnek a tavaszi időnyre szükséges
 gépeket, nevezetesen **szilárdan szerkesztett, könnyű**

sorvető és szórvavető gépeket,
ekéket és boronákat,
hengereket, lókapákat stb. továbbá
Baker- és magtár-rostákat,
 mely gyártmányainknak gépgyárunkban
 állandóan jelentékeny készletet birjuk, bizo-
 mányi raktárt pedig

BEHYNA TESTVÉR uraknál S.-a.-Ujhelyben.

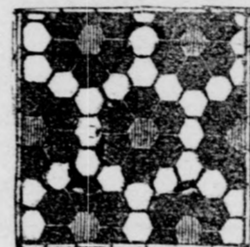
Szállítunk továbbá saját gyártmányú s leg-
 jobb szerkezetű szeszgyár és malomberendezéseket,
 gőzgépeket és gőzkazánokat, házi és egyéb szivaty-
 tyukat, olajsajtókat és olajmag-pörkölköket, stb.

Elhasznált gépek, különösen

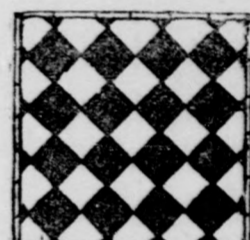
GŐZMOZGONYOK és GŐZCSÉPLŐK

pontos átigazítását és kijavítását legjutányosabban eszközöljük.

Gyártmányaink képes jegyzékét b. kívánatra ingyen és bérmentve küldjük

A miskolczi gyalogsági és lovas
 laktanya összes cement és csator-
 názási munkák vállalkozója.

A Gróf Booni Lábattani I-ső rendű
 román cement ügynöksége.

A építészeti időny megkezdésével bátorkodom azon tiszteletteljes
 jelentést tenni, miszerint taktáramban a legkitünőbb minőségű

hydraulai-mész, román-cement, I^a Lábattani román-cement,
valódi perlmoosi portland-cement, mező- és vakolat-gipsz
 készletet tartok eredeti gyári árak mellett; továbbá: a helyben ujon-
 nan szerkesztett prés rendszer szerint berendezett cementáru gyáram-
 ban, kitünő és valódi portland-cementből lemezeket természetes, vörös
 és fekete színben, különféle nagyságban, közönséges és mesterséges
 márványban gyártok; mindennemű épület-disziztményeket szállítok, el-
 vállalok cement-építési munkálatokat, u. m. **venecziai-terazzi, granit-
 mozaik-padozat, cement-talapat, vízvezető cement-csatorna, falak szá-
 razzá tetele, vízvezetékek helyreállítását, szarvasmarha abrak sorom-
 pók; abraklehűtő-kádak és vizgyűjtők elkészítését.**

Karszti és karrarai márványt, kelheimi, mettlahi, keramit és kar-
 rarai márvány-lapokat, elszigetelő kátrányos lemezeket — különösen
 előnyösek falak száraz állapotban megtartására — **köszénkátrányt, asph-
 halt, köfedél pép lapokat, tűzmentes téglákat — a legolcsóbb árak**
 mellett szállítok; általában minden az építészetbe vágó megrendelések
 a leggyorsabban és legjutányosabban teljesíttetnek.

SARTORY OSCÁR fiókja,
 MISKOLCZON, Szeles-utca 20. szám.

1-3

31-32. sz.

1888.

Árverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c.
 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szerencsi
 kir. jbiróság 464-465./1888. p. számú végzése által Mosko-
 vics S. javára Leskó János ellen 212 frt 30 kr., 265 frt 20
 kr. tőke, ennek a lejárat napjától számítandó 6% kamatai és
 eddig összesen 40 frt 90 kr. perköltség követelés erejéig
 elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt
 és 1440 frtra becsült 4 ökör, 2 cséplőgép löerőre járgánynyal,
 2 ökörtinó, 1 tehénből álló ingóságok nyilvános árverés után
 eladatnak.

Mely árverésnek a 680., 753./1888. p. sz. kiküldést ren-
 delő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomboron végrehaj-
 tást szenvedett lakásán leendő eszközésére 1888. év márczius hó
 26-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz
 a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg,
 hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881-ik évi
 LX. t.-c. 107-ik §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becs-
 áron alul is eladatni fognak.

Kelt Szerencsen, 1888. évi február hó 28. napján.

Hegymeghy László,
 kir. bir. végrehajtó.

Egy egészen új

autograph gép

négy darab $\frac{1}{22}$ cm. nagyságu
 acél lappal ellátva, féláron
 eladó. Tudakozódhatni PÓLÁ-
 NYI GYULÁ-nál S.-a.-Ujhelyt.

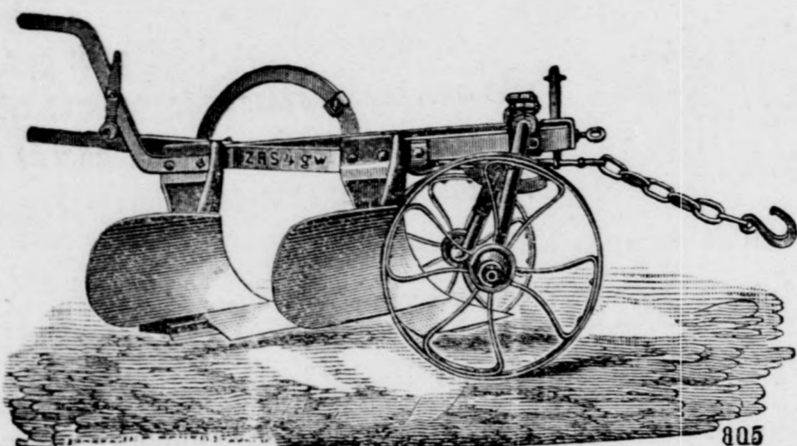
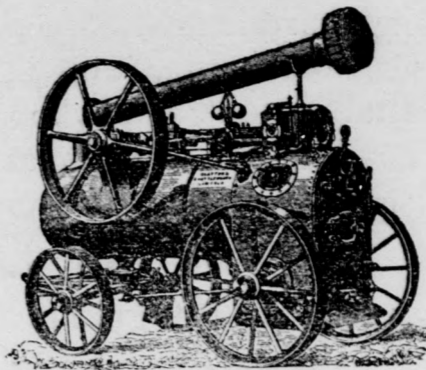
HERCZ ZSIGMOND

gazdasági gépgyára, kazánműhelye és vasöntődéje **MISKOLCZON** Clayton és Shuttleworth angol gépgyár képviselője

Ajánlom a t. gazdaközönségnek a tavaszi időnyre szükséges gépeket, nevezetesen **legjobbakknak elismert** szilárd szerkezetű és mégis könnyű Clayton & Shuttleworth-féle

egy, kettős és hármas ekéket, boronákat, tuskés és gyűrűs hengereket, lókapákat, szóróvető gépeket, továbbá

„Universal-Drill” és „Junior-Drill”

sorvetőgépeket, Backer-rostákat, olajsajtókat, malomberendezéseket, új vagy kevésbé használt, de teljesen kijavított és igen jó karban lévő

gőzcséplők és gőzmozgonyok

előnyös árban három évi lefizetésre kaphatók. Gépgyáram elvállal jutányos árakban és előnyös fizetési feltételek mellett mindenféle **cséplő- és kazán-javításokat**,

tűzszekrények és csőfalak

elkészítését, hengerek kifűrésát, ekék és vetőgépek átalakítását a legújabb rendszerűekre és minden e szakmába vágó munkák teljesítését.

Jelenleg raktáromon kaphatók a következő kitűnő gépek:

3 drb már használt Ganz féle 17. számú sima örlőszék kitűnő állapotban darabonként	320	1 drb használt 3 1/2 lóerejű Locomobil	600
1 drb egészen új egyjáratu malom kövekkel	475	1 drb használt 8 lóerejű Locomobil	880
1 drb egészen új kétjáratu malomkövekkel	875	1 db használt 10 lóer. Locomobil Clayton-Shuttleworth-féle	1400
		1 drb használt 12 lóerejű Locomobil Robey-féle	1600

továbbá Clayton & Shuttleworth és Marshall-féle egész cséplőkészletek.

Képes árjegyzékek és költségvetések mindenkor kívánatra küldetnek Előnyös fizetési feltételek.

Használt gépeket veszek vagy új gépekre becserélek.

Fecskendők, fűrészek, favágó gépek, mindenféle gép- és ekérszerek.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtökéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérleg százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosúlylial vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva az összes vilákiállításokon az első díjat nyert legkitűnőbb mérleg.

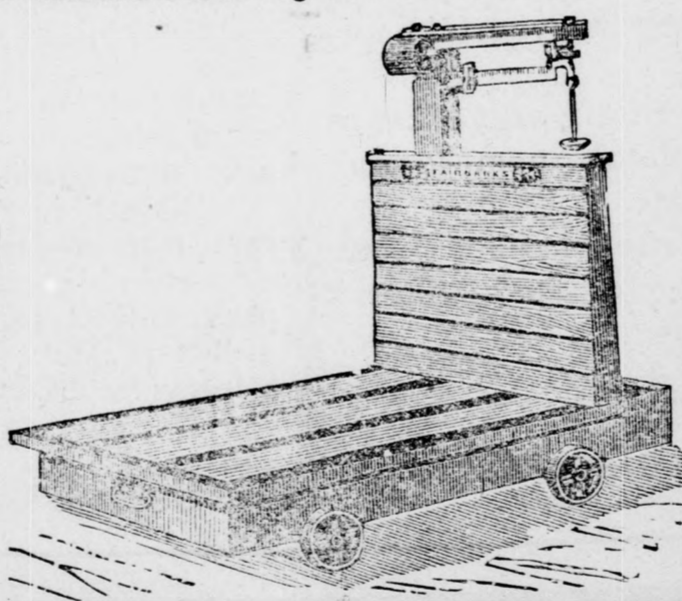
A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízedes mérleg áránál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasutára való feladás költségei befoglaltnak. Gazdasági szekér- és zsák-mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czim: Osztr. magyar Fairbanks társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató 3-24

BUDAPEST, Andrassy-ut 23.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Meyyer.

Heinisch' Schönheits-Creme № 1.

Bizonyítványok által a legmelegebben ajánlatik a bécsi klinika tanáraitól.

Ezen zsiradék 15 perc alatt lehámozza fájdalom nélkül a legfelső bőrréteget, megnyitja a likacsokat, eltávolítja a pattanásokat, ragyát, foltokat és hegedéseket; az arcz finom és üde színt kap. Siker biztosítottik. Ára 5 frt, próbadoboz 3 frt. Ezen gyönyörű szép arcz-bőr fentartatik, a 2. számú tejcrème á 2 frt és 3-mas számú növény-pouderral á 2 frt. Kapható a 200 év óta fennálló illatszertárban

Heinisch M.,

BÉCSBEN, II. ker., Praterstrasse 30. szám.

Szétküldés készpénz vagy utánvétellel.

Névre és czimre vigyázni, ártalmas hamisítványoktól óvakodni kell.

37/888. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bír. végrehajtó közhírré teszi, hogy Zemplén-megyé tisztí ügyészenek, mint Selyben József hivatalból képviselőjének Kenyizley Péter elleni 134 frt s jár. iránti ügyében a tokaji kir. jbiróságának 195/88. p. sz. végzése alapján az árverés elrendeltetvén, annak alperes lakásán E.-Bényén leendő megtartására 1888. évi március hó 21-ik napjának d. e. 9 órája tüzetett ki határidőül, midőn az alperesektől a s.-a.-ujhelyi kir. jbiróságának 5325/86. p. sz. végzése folytán bíróság lefoglalt 360 frt becsértékű disznók, lovak, széna és gazdasági eszközökből álló ingóságok készpénzfizetés mellett becsáron alól is eladatni fognak.

Kelt Tokajban, 1888. február 27-én.

Fekete Zsigmond, bír. végrehajtó.

521/87. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bír. végrehajtó közhírré teszi, hogy a központi ipartársulati hitelintézetnek Karácsonyi Mihály és neje Nemes Mária elleni 69 frt s jár. iránti ügyében a tokaji kir. jbiróságának 2807/87. p. számú végzése alapján az árverés elrendeltetvén, annak végrehajtást szenvedő alperesek lakásán Tokajban leendő megtartására 1888. évi ápril hó 4-ik napjának d. e. 9 órája tüzetett ki határidőül, midőn az alperestől a s.-a.-ujhelyi kir. törvszéknek 839/86. p. sz. végzése folytán bíróság lefoglalt 926 frt becsértékű különféle háziutorokból álló ingóságok készpénzfizetés mellett becsáron alól is eladatni fognak.

Kelt Tokajban, 1888. március 5-én.

Fekete Zsigmond, bír. végrehajtó.

Vh. 79. sz. 1888.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. jbiróság 4121/1887. p. számú végzése által Kellner József és Fia s.-a.-ujhelyi cég javára Oichváry Béla ellen 560 frt tőke, ennek 1887. év július hó 1-ső napjától számított 6% és 16 frt 80 kr. már esedékessé vált kamatai s eddig összesen 19 frt 30 kr. perköltetés követelés s 10 frt 14 kr. kétszeri hirdetési díj erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 705 frt becsült 2 tükör, 2 lámpa, 1 szőnyeg és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. jbirósági 7762/87. p. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis S.-a.-Ujhelyt, alperesnek a Kazinczy utca végén levő lakásán leendő eszközölésére 1888. év március hó 28-ik napjának d. n. 3 órája határidőül kitézetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóság ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára azonnal készpénzben lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tarának jogot, a meny nyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1888. évi március hó 7-ik napján.

Petrovits Lajos, kir. bír. végrehajtó.

Nyomatott a „Zemplén” gyorssajtóján, S.-a.-Ujhelyt.

Háziasszonyaink figyelmébe!

A magyar ipar életrevalóságát

leginkább az bizonyítja, hogy oly elősmert jóságú termékeket képes létrehozni, mint a 5-20 milyen a

LENCK-KÁVÉ

mely illat és az alkatrészek kifogástalan minősége tekintetében felülmulja az összes eddig ismert kávépótlékokat s nem drágább, mint a legjobb külföldi pótkávék.

A LENCK-kávé kapható minden fűszerkereskedésben s ahol még nem volna, vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje mint magyar gyártmányt

Sátoralja-Ujhelyre és környékére nézve a gyár képviselője Lichtenegger R. ur Kassán.

1000—1200 métermázsza elsőrendű

széna

azonnal eladó. Hol? megmondja e lap kiadóhivatala.

5-6